

SRI LANKA →
ETNISK KONFLIKT
IKKE EN BANDE
KRIG

REBEL

TORSELETTE 169,-

BOXERSHORTS 98,-

BOXERSHORTS 79,50

BOXERSHORTS 79,50

BOXERSHORTS 98,-

SINGLET 59,50

**Vi vil være vårt eget
skjønnhetsideal !**

Vi vil være vårt eget skjønnhetsideal !

Sammen mot makta

Det blir ført mange viktige kamper i dag: Kamp mot bordeller og salg av kvinner. Kamp mot utvisning av flyktninger. Kamp for økning av kvinnelønna og mot svekka faglige rettigheter. Kamp for nasjonal sjølvråderett og mot imperialism og nasjonalsjåvinisme. Kamp for å trygge retten til sjølvbestemt abort.

Dette er bare noen få av de mange progressive kampene som føres og felles for dem alle, er at de er en del av alle undertryktes kamp mot undertrykkerne. Kampen mot borgerskapet og kapitalens makt.

Alle disse kampene blir ført mot den samme fienden. Derfor er det viktig at alle som kjemper mot makta, støtter hverandre og kjemper sammen. Det er viktig å ikke la seg lure av borgerskapet. Vi må ikke la oss lure til å tru at vår kamp er enestående. Det er en kamp som er viktigere enn alle andre, kampen mot det undertrykkende samfunnet vi har i dag. Kampen mot kapitalismen, for et klasseløst samfunn fritt for undertrykking. Kampen for kommunisme.

I bunn og grunn fører vi den samme kampen. Den eneste måten å vinne denne kampen er at alle vi som kjemper mot makta forener oss og støtter hverandre i kampen.

Stå sammen mot makta! Organiser deg i en revolusjonær organisasjon, bli med i Rød Ungdom.

REBELL

Ansvarlig utgiver og redaktør:

Jo Ryste

Redaksjon dette nummer: Kaia

Storvik, Marte Ryste, Hugo Ellseth, Tor Friestad, Sigurd Jorde.

Formgeving: Rebell-artDesign

Adresse: Rebell, Gøteborggata 8, 0566 Oslo

Artikler som er signert står for artikkelforfatterens eget syn, og trenger ikke være sammenfallende med Rød Ungdoms

Ettertrykk er tillatt

Blod opp til albuen

I siste nummer av Beat gir den kulturelle frontfiguren i "Fra nei til dress", Ole Paus følgende karakteristikkk av AKP(m-l):

- Jeg har alltid ment de morderfrøene der var komiske. Latterlige. Folk som drømmer om å bli bøddel. Det var bare geografiske omstendigheter som gjorde at de ikke sto med blod opp til albuen.

Rebell takker for det vektige innlegget, dette bidro virkelig til å høyne nivået på debatten.

Ungdommer i "På noen-og-tredve"

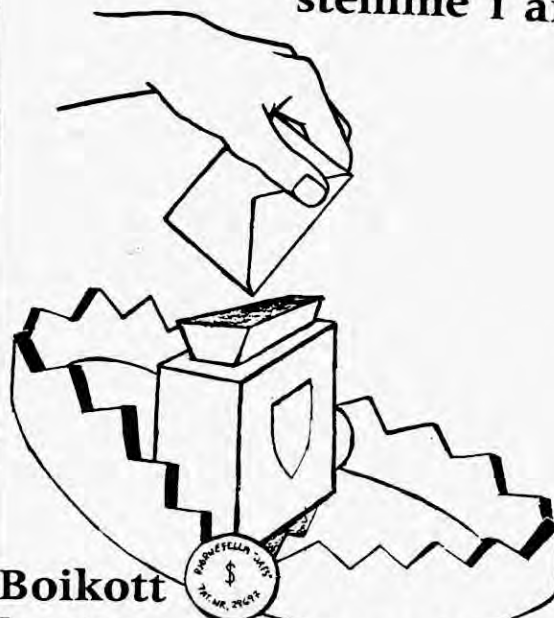
Rebell registrerer at den nystarta ungdomskanalen ZTV blant annet skal vise den typiske ungdomsserien "30 Something". Som navnet antyder handler serien om middelklasse-amerikanere på noen-og-tredve år og deres familieproblemer og skilsmisser.

Vi i Rebell er glad for at noen tar ungdommen på alvor.

★ UNGSOSIALISTEN

nr. 3-1969

Arbeidsfolk bør ikke stemme i år!

Boikott
høstens stortingsvalg

Og nå har vi stortingsrepresentant.

Rød Ungdom og 8.mars

Rød Ungdom har en lang tradisjon på å markere seg 8.mars. Guri Mugaas, medlem av Oslo Rød Ungdom, har jobba mye med jentekamp. I år er hun med på sin femte 8.mars-markering i Rød Ungdom regi.

Guri: 8.mars er viktig for Rød Ungdom. Dette er kvinner og jenters internasjonale kampdag, den ene dagen i året vi samles for å fremme våre krav. I år skal vi rette søkelys på skjønnhets-idealet og hva det gjør med jenter. Vi vil vise hvor latterlig det er at det finnes et skjønnhetspreparat for hver eneste kroppsdel, og at noen spekulerer i jenters dårlige sjøltillit. Det sitter faktisk folk å tjener penger på at jenter slanker seg i hjel!

STATEN SELGER PORNO

Men skjønnhetsideal er ikke det eneste Rød Ungdom jentene er opptatt av. I mange år har de brukt kvinnedagen til å slåss mot blant annet porno, bordeller og toppløsbare.

Guri: Det første året jeg var med fokuserte vi på dagligvarepornoen. Ved hjelp av enkelt gateteater i toget viste vi hvordan blant annet Narvesen og den norske stat (Narvesen er 41% statlig eid) tjener penger på salg av kvinne-kroppen i porno. Den såkalte uskyldige dagligvarepornoen blir mer og mer ekstrem og sprenger grensene for hva folk godtar. På den måten baner den også vei for hardporno. Når påståtte "erotiske" blader som Cupido viser lolita-bilder, og bilder av skamløse damer selges i vanlige kiosker, tyr hardpornoen til småbarn og parterte kvinnelik.

I 1991 "pryde" Cindy Crawford norske vegger og reklameskilt. Med tusenvis av reklameboards i alle størrelser fikk Hennes&Mauritz fram sitt budskap.

Guri: Det var ikke undertøy

Hennes&Mauritz viste fram og solgte i reklamene sine, det var data-manipulerte pupper og lår. Da reklamene kom opp rett før jul satte vi i gang svært vellykket nedrivingskampanjer. Jenter over hele landet viste at vi ikke ville finne oss i å bli solgt for 19.90 kr på reklame-boards. På 8.mars brukte vi dagen til å markere det samme. Vi stykka opp Cindy i passende biter, og satte en prislapp på hver kroppsdel, hvert "kjøttstykke".

Cindy-plakaten som Rød Ungdommerne hadde med seg i 8. marstoget havnet på førstesida av flere av de store avisene.

KAMP MOT TOPPLØSBARER OG BORDELLER

De to siste åra har kamp mot toppløsbare og bordeller vært noen av Oslo Rød Ungdoms viktigste kampsaker.

Guri: Kampen mot toppløsbarene samla mange jenter og kvinner i Oslo. Kvinnegruppa-92 ble starta, og gjennom den ble hoveddelen av arbeidet gjort. Denne kampen ble også et naturlig tema for Oslo Rød Ungdom 8.mars-93. Med løspupper og taktfulle rop viste vi vår avsky mot "toppløshallikene".

Året etter sto bordellene for tur. Det finnes over 15 bordeller bare på Grünerløkka i Oslo, de fleste fordekt som massasje-institutter. Å godta bordeller er å godta og å legitimere salg av kvinnekroppen. Da vi markerte oss mot dette i toget ble vi beskyldt av Internasjonale Sosialister for

å slåss mot de prostituerte. De mente kravet om å fjerne bordellene ville gjøre det værre for de prostituerte.

IS vil altså jobbe for å gjøre forholdene "bedre" for denne gruppa, istedet for å jobbe for å fjerne prostitusjon. Vi i Rød Ungdom godtar ikke salg av kvinnekroppen uansett hvilke forhold det skjer under. Bordeller er ikke varmestuer, og prostitusjon blir ikke bedre av at det skjer under såkalte ordnede forhold. Men kampen mot bordeller slutta ikke etter fjorårets 8.mars, den pågår fremdeles og det er viktig at så mange som mulig stiller opp.

FRAM FOR BØLLEKURS

Rød Ungdom jobber med flere ting enn å lage gode 8.mars aksjoner. En av de tinga de bruker mest tid på nå, er arbeidet med bøllekurs.

Guri: Vi har nettopp utarbeida et nytt og bedre bøllekurs, og er i full gang med å arrangere kurs over hele landet. På bøllekurset diskutere vi nettopp ting som porno, prostitusjon og skjønnhets-idealet. Vi ser på hva slags hersker-teknikker jenter utsettes for, hvorfor vi føler oss dumme, får dårlig samvittighet osv. Dessuten diskuterer vi årsakene til kvinneundertrykking, og hvem som tjener på det. Målet er å få over 200 jenter på bøllekurs i Oslo i løpet av 1995. Og det skal vi klare!

MARTE

Rød Ungdoms 8.mars aksjon 1994. Foto: Sigurd Jorde

Nye steiner til - Muren rundt Europa

Siden midten av 80-tallet har regjeringene i EU-landa samarbeidet om å lage en felles flyktninge- og asylpolitikk.

Gjennom avtaler og konvensjoner forhandlet frem i hemmelige grupper har landas praksis gradvis nærmet seg hverandre. Felles for alle avtalene er at de har gjort det vanskeligere og vanskeligere å komme inn i vest-Europa.

I takt med visumkrav, tvangshjemsendelser og internering av flyktninger er det viktig å sette søkelys på hva som skjer. Dette var tanken bak en litt uvanlig "rettsak" 8-12. desember i Berlin. Der ble styresmaktene i de Vest-europeiske landa anklaget, tiltalt og dømt av en folke-domstol for flyktninger og asylsøkeres rettigheter.

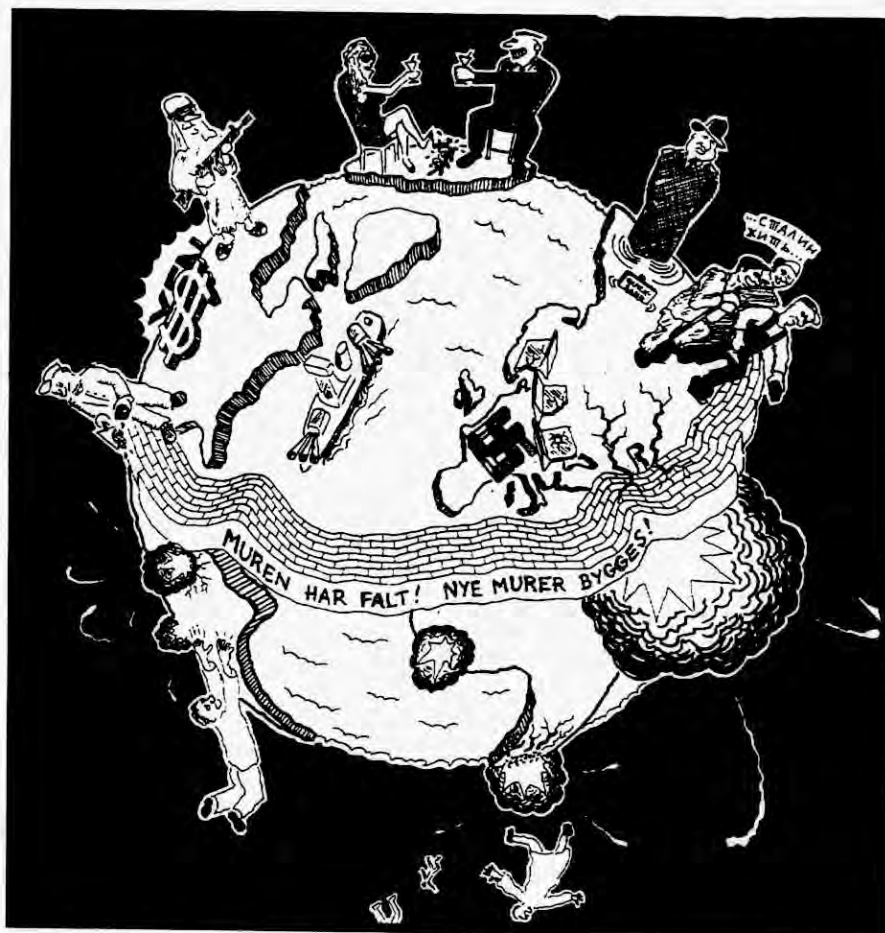
FLYKTNINGSAMARBEID I EU

Aktor i saken, den britiske juristen Frances Webber anklaget myndighetene for bryte internasjonal lov i sin behandling av asylsøkere, og for å spre rasistiske og fremmedfiendtlige holdninger. Hun tok også opp det flyktningpolitiske samarbeidet i EU.

Dette samarbeidet har i mange år foregått i hemmelige grupper uten noen form for parlamentarisk styring eller offentlig innsyn. Målet med dette samarbeidet er, i følge Webber å holde flyktninger utenfor Europa.

Ved å hemmeligholde arbeidet slipper regjeringene å ta stilling til "slitsomme" opposisjonsgrupper som f.eks flyktningeorganisasjoner. Dessuten blir det lettere for dem å få de kontroversielle avtalene gjennom i nasjonal-for-samlingene.

EU-landas visumpolitikk var en av de sentrale tinga som var oppe i rettsaken. I dag må innbyggerne i 129 av verdens

land ha visum for å slippe inn i EU-området. I mange av disse landa foregår det systematisk forfølgelse av befolkningsgrupper og brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Aktor hadde skarp kritikk av denne politikken: "Flyktninger får vanligvis ikke visum. Genevekonvensjonen definerer en flyktning som en som befinner seg utenfor sitt hjemland uten mulighet eller ønske til å reise tilbake dit. Dette gir myndighetene i de europeiske landa mulighet til å nekte å gi visum til flyktninger som fremdeles befinner seg i hjemlandet sitt. Men når de samme personene flykter fra landet sitt nektes de visum med grunn at de nå er ute av fare og kan bli der de er."

I tillegg har de fleste europeiske landa en praksis med transportøransvar, som effektivt hindrer flyktninger mulighet til å komme inn europeiske land for å søke asyl. Transportøransvar vil si at

transportselskaper som frakter flyktninger uten papirer, eller med falske papirer blir straffa. På denne måten blokkerer myndighetene effektivt alle såkalte "legale" veier til Europa, og overlater mennesker på flukt til internasjonal mafia og menneskesmuglere.

ØKT MILITARISERING VED GRENSENE

Aktor satte også søkelys på den økte militariseringa ved de europeiske landas yttergrenser. Som bevismateriale la hun fram en lang liste med detaljert informasjon fra bl.a. Tyskland, Østerriket og Spania. Østerrikets yttergrense er bevokta av 2000 soldater. I de første seks månedene i 1993 nekta disse soldatene 77 000 "udokumenterte" flyktninger innreise i landet. I Tyskland har antallet folk som har fått innreise for å søke om asyl, gått ned med 70% fra 1993 til 1994 p.g. økt grensekontroll. I Marokko vokter 2000

soldater kysten for å hindre at folk reiser fra Marokko til Spania for å søke om asyl, etter en avtale mellom de to landa inngått i 1992. Militæret brukes altså for å fysisk hindre folk fra å søke om asyl.

Som vi har sett i Norge i Tamil-saken er det et mål i de fleste europeiske landa å sende flest mulig asylsøkere og flyktninger hjem så fort som mulig. Vi har eksempler på folk som er blitt torturert i hjemlandet sitt, men som sendes tilbake fordi de ikke har kunnet bevise at de var i fare for å bli torturert igjen. I mange land forgår det også internering og tvangshjemsendelse av store grupper flyktninger. Aktor anklaget blant annet Hellas for å ha deportert over 70 000 flyktninger, og Polen for å ha arrestert over 33 000 såkalte illegale innvandrere. Den polske innenriksministeren har i tillegg lagt fram en plan for å hurtig sende tilbake "illegale flyktninger" som kommer til landet.

I en rekke land blir rapportene som ligger til grunn når myndighetene mener at et land er blitt "trygt" å vende tilbake til holdt hemmelige. Grunnen til dette er at det ofte er utenrikspolitiske interesser som ligger bak en sann avgjørelse, ikke en vurdering av flyktnings rettsikkerhet. Det er bl.a. tilfelle når sterke krefter i Tyskland ønsker å erklære Tyrkia som et sikkert land å sende kurdere tilbake til.

STATLIG RASISME DREPER

Aktor avslutta "rettsaken" mot de vest-europeiske styresmaktene med å anklage dem for å bryte FNs menneskerettighetserklæring og frata asylsøkerne retten til å leve, i sin iver etter å holde flyktninger ute.

"Ingen vet hvor mange som har omkommet i forsøket på å komme inn i Europa. Ingen vet hvor mange som har dødd etter å ha blitt nekta asyl ved Europas grenser. Ingen vet hvor mange som har dødd av tortur i hjemlandet sitt, etter å ha blitt nekta politisk asyl i et europeisk land. Ved å nekte asyl til de som trenger det, fratar man samtidig asylsøkere retten til å leve.

MARTE RYSTE

Sexisme Ut av Grenland

Plutselig stod vi der, mange aksjonistiske ungdommer, og så var det ikke mer EU-kamp. Ikke flere løpeseddel-aksjoner, ikke flere seine kvelder på kontoret, ikke flere skoler å besøke. Vi måtte gjøre noe annet - og vi så behovet for å gjøre noe med porno og annen kvinneunder-trykking.

Så i desember starta vi Sexisme Ut av Grenland, eller SUG som vi kalles på folkemunne.

Ganske fort ble vi hele "bygdas" nye diskusjonstema; det første vi gjorde var å ha en demonstrasjon mot gelébryting på Kjeller'n i Porsgrunn. (Vi hadde glemt å søke tillatelse, så politiet kom fort for å hente plakaten og løpesedlene våre...). I kjølvannet av det blei det mye presse på oss, og Unge Høire ble svært indignerte på oss.

Litt seinere demonstrerte vi mot Gatsby i Skien, der Alle Menn hadde et wet t-shirt show. Denne gangen hadde vi huska å søke om tillatelse, så vi fikk stå der så lenge vi ville. Merkelig nok likte ikke Gatsbys "klientell" at vi demonstrerte, så en av oss blei slått ned.

Vi har også hatt en litt mislykka aksjon mot to kiosker som selger porno i Porsgrunn og Skien, men noen enkle tilfeller og et par "hverdagshelter" førte til at 4 av oss ble arrestert og bøtelagt. Spesielt dette fikk vi mye presse på, og Unge Høire framstår nok en gang som indignerte i avisene. Nå var også AUF blitt indignerte.

Siden det har vi tatt det litt med ro, og nå har SUG og Grenland RU en studiesirkel om porno på gang sammen,

som fungerer bra.

Det siste vi har gjort er å anmelde "myk" pornobladet Cats for formidling av barne- og dyre-porno (nummer 2/95). Vi venter ikke egnetlig at det kommer noe særlig ut av anmeldelsen, men vi ser iallfall at Leif Hagen, som eier og gir ut Cats i flere europeiske land og har blitt framdømt retten til å drive virksomhet i Norge, ikke har forandra seg det spor. Hagen eier også andre blader, som f.eks. Aktuell Rapport, som prøver å framstå som litt seriøse, med artikler om bl.a. "innvandrernes egne domstoler".

SUGs statutter og mål:

SUG har som mål:

- * å skape debatt
- * å gjøre det ulønnsomt å drive med kjønnsandel i Grenland
- * å få kontakt med likesinnede i resten av landet (for eksempel deg!)

SUG er en front dannet for å kjempe mot alle former for kjønnsdiskriminering, på alle områder. Med sexisme menes all undertrykking og diskriminering på grunnlag av kjønn.

Det gir oss ganske mange områder å jobbe på, men i første rekke satser vi på porno-bekjempelse. Vi har funnet ut at kiosker som selger porno ikke egentlig har noen særlig profitt på det, med mindre de har spesialisert seg på det eller selger litt "spesiell" porno. På grunnlag av dette skal vi nå skrive brev til alle kioskeiere og andre pornoselgere der vi oppfordrer dem til å kutte ut salget av porno.

Vi liker også ideen om å ha tur med guide hos pornoforhandlere, så kanskje vi slår til der neste gang?

FOR SUG, MARIANNE TVEITAN

Angrep på abortlova

Anne Enger Lahnstein, Ludvig Nessa og Seierskirkens fundamentalister på samme lag, mot kvinners sjølbestemmelsesrett og for mørkemenn og kloke koner.

Over og til høyre: Demonstrasjon mot sjølbestemt abort i spikersuppa 30.4.94. Foto: Sigurd Jorde

Venstre: Leder av Senterpartiet, Anne Enger Lahnstein, forfatter av grunnlovsforslag som vil undergrave abortlova.

Anne Enger Lahnstein har fremma et grunnlovsforslag. Dette forslaget skal erstatte den nåværende paragraf 95a, og slå fast menneskeverdes ukrenkelighet fra unnfangelsen.

14 mars kommer debatten i Stortinget om hvor vidt det skal skje en grunnlovs endring. Innholdet i dette forslaget kan tilsynelatende virke som det ikke sikter seg inn mot en ny abort debatt. Viss loven derimot går gjennom vil det i realiteten kraftig svekke kvinners rett til sjølbestemt abort.

Lovforslaget gir fosteret fullt rettsvern fra unnfangelsens første sekund. I dag

har vi en 12 ukersregel før man gir fosteret såkalt vern mot integritetskrenkelse, og først når fosteret forlater morens liv blir det gitt full retslig beskyttelse. Forslaget er farlig fordi det tar bort kvinns rett til å bestemme over sin egen kropp, ved det nye lovforslaget vil retten til å bestemme over fosteret bli et offentlig ansvar.

USIKKERT

Det blir ikke regnet med at det nye forslaget vil få gjennomslag i Stortinget. På Stortinget er det motstand som går over de fleste partigrenser. Også innad i Senterpartiet har det kommet kraftige mot signaler rundt det nye grunnlovsforslaget.

Det man er usikker på er hvordan den nåværende abort lova står i Stortinget. Debatten 14 mars vil kanskje gi en indikasjon på hvor skillelinjene går i

det politiske landskapet anngående abortspørsmålet.

SVERTING

Selv om det fra forslagsstillerenes side blir bedyret at saken ikke har noe som helst med abort eller abortlova å gjøre, så vil det eventuelle forslaget være et angrep på kvinner som ønsker å ta abort. Lovforslaget vil gi fosteret en statusøkning. Helt fra unnfangelsen vil fosteret ha den samme status som et hvilken som helst annet menneske.

Dette setter selvfølgelig kvinna som skal ta valget i en vanskelig situasjon. Valget står ikke lenger om å ta en avgjørelse som er til henens beste, men om å ta livet av en likeverdig sammunnsborger. Dette kalles påføring av skyld og skam.

JAN MANSETH

Lønnspose med kjønns tillegg

- Du mormor, sa Maja. Det er en ting som er så urettferdig.
- Jaha, sa mormor, og lytta interessert.
- Jo, det er det her med denna kvinnelønna.

Sjøl om Maja ennå ikke er ferdig med første klasse på småskolen, har hun skjønnt at pappa tjener mye mer enn mamma, og det synes hun er fryktelig urettferdig. Mormor prøvde seg med at pappa kanskje jobba mer enn mamma, men den gikk ikke Maja på. For hun visste at mamma jobba minst like mye som pappa. Maja mente også å ha lagt merke til noe annet; nemlig at damer jobber hele tida og det gjør ikke menn.

Det er nok ikke alle sjuårige jenter som er like klarsynte som Maja, men den forskjellen Maja har sett, er lett synlig for alle som vil se. Sjøl om kvinner jobber like hardt, like lenge, har like mye ansvar og like mye utdanning som menn, så blir lønnsposen mindre. Kjønnsstillegget i lønnsposen er velkjent. Det er få som benekter at det finnes, men det er heller ikke mange som er villige til å gjøre noe med det.

Maja har også rett i at kvinner jobber mer enn menn, fordi de har det ulønna omsorgsarbeidet i tillegg til lønnsarbeidet. Dessverre for kvinner gir omsorgsarbeid hverken større lønnspose, flere pensjonspoeng eller fortrinn på arbeidsmarkedet. Derimot hjelper utovertiss på alle de ovennevnte områdene.

VI VEIT DET FRA FØR

Maktforholda i samfunnet blir befesta gjennom lønnsforskjellene. Mannen har rolla som familiens overhode og forsørger, kvinnen sitt viktigste bidrag til

familien er omsorg og husstell. Det blir derfor åpenbart hvorfor kvinner ikke trenger så høye lønninger - uansett skal bare lønna deres komme i tillegg til mannens.

Det at kvinner har en egen lønnsstige, som aldri når opp til menns, sørger for å holde kvinner nede i økonomisk avhengighet. I 1992 viste en undersøkelse i EU-området, at 75% av alle kvinner på en eller annen måte var økonomisk avhengige av ektefelle, familie eller andre. Kvinner får rett og slett ikke en lønn de kan leve av.

På arbeidsplasser der det er mange kvinner er menn alikevel, nesten alltid sjef. Foto: Arbeiderbevegelsens arkiv

Kvinnelønna brukes også som et våpen mot den mannlige delen av arbeiderklassen. At kvinner er billigere arbeidskraft enn menn, gjør at de på enkelte områder er mer ettertrakta som arbeidskraft enn menn. Dette er også med på å presse ned lønningene til menn. Noe annet som gjør kvinner til billig arbeidskraft, er at så mange er deltidsansatte. Når hele livet ditt skal tilpasses stell av unger, hus, mann, svigermor og bestefar, så er det ikke så lett å få plass til en heltidsjobb. Deltidsansatte er greiere å ha med å gjøre av flere grunner; de får ikke overtidsbetalt, de er som regel dårligere organisert og de er lette å erstatte.

Alt dette er ganske almenne sannheter som kvinnebevegelsen og spesielt den

kvinnedominerte delen av fagbevegelsen, har påpekt i årevis, men lite og ingenting blir gjort.

TILSLØRING

Noen prøver å tilsløre ulikhetene ved å kalle kvinnelønn for lavlønn. De påpeker gjerne at det ikke bare er kvinner som er lavtlønte, men at mange menn også får dårlig betalt. Sjøl om et utall av undersøkelser viser at store lønnsforskjeller ikke kan forklares gjennom noe annet enn kjønnsforskjellene, så kan ikke bedriftseierne og LO-toppene innrømme dette.

Allerede i dag, mener de fleste at kravene om likt lønn for likt arbeid er et rettferdig og viktig krav. Men hvis det blir klart at det er kjønnsforskjellene som gjør at kvinnene er underbetalt, så må det plutselig enorme lønnsøkninger til for å rette på ulikheten - for det krever loven. Derfor argumenterer direktørene med stillingsforskjeller, ulike tradisjoner og ansvarsmengde som begrunnelse for lønnsforskjellene.

LO-toppen har i år forkynt at nå skal de virkelig slåss de lavtløntes sak, men de er ikke villige til å sprengde de rammene staten har lagt for lønnsoppgjøret. Dette er omtrent like fornuftig som å si at nå skal du endelig lære å svømme, og så nekte å få vann på kroppen. Likestillingsminister Grete Berget har det på samme viset; hun slår på stortromma, og skjeller ut "gubbene i LO" for deres manglende vilje til å slåss for en heving av kvinnelønna, men sjøl sitter hu i den regjeringa som har lagt så

trange rammer for lønnsoppgjøret at en skikkelig heving er umulig.

GRENSESPRENGENDE KRAV

Kravet om en heving av kvinnelønna og om likt lønn for likt arbeid er et krav som sprenger rammene for kapitalismen. For å kunne opprettholde dagens system hvor målet er å tjene mest mulig penger, er kapitalistene avhengige av at kvinnene gjør mye arbeid gratis. Systemet er avhengige av kvinneundertrykkinga, og vil derfor ikke anerkjenne kravet om likelønn som et kvinnekrav.

Tenk dere hvilke reaksjoner det ville fått hvis det blei klart at alle med blå øyne i Norge fikk dårligere betalt, og det blei forutsatt at de i tillegg jobba det meste av fritida si gratis - det ville blitt ramaskrik. Nå er det sånn at nesten alle med innovertiss får dårligere betalt, og klart at det er urettferdig, men det er visst ingenting man kan gjøre med det, i følge de som sitter på toppen.

Men det er noe man kan gjøre med det, og noe av det viktigste er å synliggjøre kvinneundertrykkinga. Vi må aldri gi oss inn på borgerskapets argumentasjon om lavlønn. Det at også noen menn får kvinnelønn, forandrer ikke på det faktum at det er kvinnelønn. Det forandrer ikke på det faktum at lønningene er lave fordi kvinners lønninger regnes som spe-på-lønninger og at kvinner jobber mest deltid fordi det er de som sitter med ansvaret for hus, hjem og familie.

JORUNN FOLKVORD

Sveits: Nye angrep på asylretten:

I et tidligere Rebell (nr.3 - 1994) skreiv vi om endringer i den sveitsiske utlendingslova, "compulsory measures against foreigners" vedtatt av nasjonalforsamlinga i Sveits 18.mars 1994.

Endringene åpner bl.a. for internering av utlendinger eldre enn 15 år, i inntil ett år selv om de ikke er funnet skyldig i noen forbrytelse. En slik internering kan beordres av politiet, med begrunnelse at de forbereder en utvisning av personen.

Loven åpner også for å innskrenke utlendingers bevegelsesfrihet, og gir politiet rett til å ransake hus hvis de mistenker at en innvandreren uten oppholdstillatelse gemmer seg der.

ARBEIDET MOT LOVEN

I Sveits må en lov vedtatt av nasjonalforsamlinga ut på folkeavstemning hvis minimum 50.000 stemmeberettigede krever det. Og da vi skrev om denne saken i forrige nummer var det klart at "The Committee against compulsory measures in foregneir law" (en gruppe som har jobba mot det nye lovforslaget) hadde klart å samle nok underskrifter til dette.

LOVEN VEDTAS

Så 4.desember 1994 var loven ut til avstemning i alle kantonene i Sveits. Et overveldende flertall av det sveitsiske folket støttet vedtaket i nasjonalforsamlinga. Tilsammen 73% av de som deltok i avstemninga stemte for den nye loven. Igjen lykkes det altså nasjonalforsamlinga å få vedatt en klart rasistisk lov, som vil føre til økt kriminalisering av flyktninger.

MARTE

Til Venstre: Damer stiller bak menn i køen på arbeidsmarkedet. Foto: Likelønn

Kampen mot myter og makt -de skeives kamp for frigjøring

“Homoseksuelle handlinger bør få gjelde som de perverse og forkastelige ting de er. En må være merksam på at vi her står overfor en fare av verdensdimensjoner.”

Dette mente norges biskoper i 1954. At to gutter

ligger med hverandre (for lesbiske finnes nemlig ikke siden jenter ikke har noen seksuelle lyster) fører altså til at den bestående verdensordning oppløses og vips: Så ligger vi der å gasser oss i all verdens synd og umoral.

Dette er en situasjon som ville vært litt kjedelig for de høye herrer siden deres makt er basert på at folket holdes innenfor de grenser gud har satt for hva som er “normalt”, hva som er synd og hva som er god moral. Stat og kirke har alltid vært flinke til å samarbeide. Det kirka mener er unormalt, har staten kriminalisert. Dette er vel ikke aktuelt i Norge i dag, vil mange tenke. Mye har skjedd siden 1954. I 1972 blei forbudet mot sex mellom menn oppheva (lesbiske fantes fortsatt ikke), man erkjenner at lesbiske faktisk eksisterer og for et par år sida vedtok Stortinget lov om partnerskap for homofile. Nå ser det til og med ut til at Statskirka vil akseptere “homofil praksis”, altså at homser og lesber har sex.

Så greie som vårt sosialdemokratiske paradisi har vært mot “de som ikke er helt som alle andre”. Løgnen om at det er samfunnet som har akseptert homser og lesber, at det er myndighetene som plutselig fant ut at nå har vi ikke vært særlig greie mot de homofile dere, la oss legalisere deres kjærlighet, er utbredt. Sannheta er at modige homofile gjennom mange, mange år har tvunget staten til å erkjenne deres eksistens. Det er homofile som sjøl som har kjempa gjennom de rettigheter vi har i dag.

MANSSAMFUNN, SEX OG SYNDEBUKKER

Den homofile frigjøringskampen har opp gjennom historia gått hånd i hånd med progressive kvinnebevegelser. På 1920-tallet i Tyskland, da den homofile og lesbiske frigjøringsbevegelsen stod

sterkt og Berlin var Europas “skeive by”, var det mange lesbiske som stod fremst i kampen for kvinners rettigheter. Mange forstod kampen for kvinners uavhengighet og homofile og lesbiske frigjøringskamp var den samme kamp. De så at kvinner, homofile og lesbiske i realiteten kjempa mot det samme: Den mektige alliansen stat og kirke som holder oppe det mannssamfunnet vi fortsatt lever i den dag i dag.

De kjønnsroller som gjør at kapitalismen er mulig. Uten “det svake kjønn” som blir styrt av mannen, som utfører alskens gratisarbeid i hjem og familie, ville ikke kapitalistene tjent penger. Og uten profitt, ingen kapitalisme.

TRUSSEL MOT SAMFUNNSMORALEN

Hva har så dette med homofile og gjøre? Homofil kjærlighet og sex var en alvorlig trussel mot samfunnets offentlige moral og går på tvers av mytene om mannen som det sterke kjønn: HAN som har en fast hånd på roret. HAN med de sterke drifter som kvinnens kropp er til for å tilfredstille. Plutselig er det to jenter som elsker hverandre, som tenner på hverandre, og med ett har HAN ingen makt lenger.

Siden kvinners seksuelle drifter enten ikke finnes (den kristne puritanisme) eller kun dreier seg om pikk, pikk og atter pikk (porno) er lesbisk sex en umulighet. Når kvinner finner seksuell nytelse i hverandre opptrer de sjølstendige individer, ikke som et vesen som er skapt til mannens nytelse, og mytene

faller. Og hvis mytene faller begynner situasjonen og bli alvorlig for mannssamfunnet.

HOMSER -EN PROVOKASJON

Homsene er de perverse, de forskrudde fyrer som løper rundt med tunga på knæra og sikler på en hver anstendig manns analåpning. Kjærlighet mellom to menn er en alvorlig utfordrer til mannsrollen. Homser passer heller dårlig inn i bildet av den sterke mann som nedlegger de viljeløse damene etter tur, macho-mannen som ikke eier følelser, bare sine sterke seksuelle drifter retta mot den UTROLIGE orgasmen.

De gutter og menn som ikke viser interesse for det annet kjønn må det derfor være noe ordentlig galt med. Mange heterofile menn opplever homser som en rein provokasjon, en trussel mot deres maskulinitet. Lesbiske blir møtt med usynliggjøring og “du har nok ikke smakt ordentlig pikk”-kommentarer, mens homser blir redusert til seksuelle dyr som er ute etter hvilket som helst mannlig kjønnsorgan eventuelt analåpning. Alle disse myter og vrangforestillinger om kvinner, lesber og homser er skapt for å forsvare mannens enevælde, for å forsvare mannssamfunnet.

STØTTE FRA KVINNEBEVEGELSEN

Tilbake til utgangspunktet: Tyskland på 1920-tallet. Kapitalismen var på vei inn i en verdensomspennende krise og vanlige folk fikk som vanlig betale. Folk blei radikalisert og begynte å vende seg mot herrerne, undertrykkerne

skulle stå til ansvar for sitt system. Kommunistene og sosialistene blei flere og flere, kvinnebevegelsen og den homofile frigjøringsbevegelsen var på frammarsj. Homobevegelsen fikk aktiv støtte fra kvinnebevegelsen i kampen mot paragraf 175 som forbød sex mellom menn, og inspirert av Sovjet som avkriminaliserte homofili etter revolusjonen i 1917, slutta kommunistene seg til kravet.

Den generelle radikaliseringa skremte overklassen: Nazistene blei deres stormtropper. Da kapitalismen gjorde det verre og verre for folk, fikk de lagt skylda på jøder, sigøynere, kommunister og homser. Trakkasseringa begynte. Homobevegelsen forstod først alvor et da barene blei stengt og en etter en blei overfalt av nazistenes stormtropper og banka opp og drept. Da var det for seint. Få år seinere blei de første sendt til konsentrasjonsleirene med en rosa trekant på jakkeslaget - dødsmerket.

KRISTENDOMMEN - ET MARERITT

Kirkas favoritthistorie gjennom tidene om homofili er den festlige beretninga om oldtidsbyen Sodoma (gjett hvor man har uttrykkene sodomi og soper fra). De som bodde der var, i følge bibelen, både gudløse og syndige. En kveld fikk en mann som het Lot besøk av to engler. Etter en stund samla byens mannlige innbyggere utenfor Lots hus og krevde å få voldta englene. Lot nekta å sende englene ut, men generøs som han var tilbød han dem sine to døtre som de kunne voldta så mye de ville. Mennene avslo, de ville mye heller ta englene bakfra. Siden mennene heller ville voldta de mannlige englene enn Lots døtre, ødela gud byen med ild og svovel. Sånn kan det gå...

Det er heller tvilsomt om det er Sodoma-historien og et par lignende oppbyggelige bibel-historier som er den egentlige årsaken til kristendommens fordømmende holdning til homofili. Like lite sannsynlig er det at det er fordi det står i bibelen at kvinnen er underordna mannen at kristendommen fungerer kvinnefiendtlig. Årsakene ligger i det tidligere omtalte mannssamfunnet. Kirkas gamle menn bestemte hva som var rett og galt, de bestemte hva som var normalt og unormalt og det var de som

skapte det kristne verdigrunnlaget vi bygger vårt samfunn på. Sjølsagt blei moralen lagt opp etter hva som tjente deres interesser og folket lærte at mannen var overordna kvinna, at enhver var innsatt på sin plass av gud (noen er skapt til et liv i treldom, andre er skapt til å herske) og homofile var det mest perverse på denne jord (bare se hva som skjedde i Sodoma). Religionen var og er makthavernes viktigste våpen for å opprettholde mannssamfunnet.

SYNDEBUKKER

Høydepunktet nådde man under middelalderen. Det livet folk flest levde var forjævelig - man trengte syndebooker. De fattige fikk skylda for sosial uro, jødene fikk skylda for skrantende økonomi og mordet på Jesus og homsene for Jerusalems fall. Så nå kunne alle fritt la sin aggresjon gå utover disse gruppene, mens utbytterne og undertrykkerne, kirke og kongemakt, framsto for folket heroisk kjempende som det godes forsvarere. Homofile blei brent, torturert og henretta i tusentall, sammen med "heksar", kjettere og jøder helt opp til 1700-tallet. Som du kanskje skjønner var nazistenes metoder særdeles lite nyskapende, det er endel som tyder på at Hitler og de som stod bak ham kunne sitt historiepensum.

KAMP MOT KJERNEFAMILIEN

Lederen i Kristelig Folkeparti, Kjell Magne Bondevik, er veldig bekymra for følgene partnerskapslova vil få i samfunnet. I beste mørkemannstil peker han på at dette bruddet på vår kristne kulturarv gradvis får større og større konsekvenser i samfunnet. Han legger til at: "Min motstand er først og fremst fundamentert i bibelen, der ekteskapet er forbeholdt mann og kvinne." (Vårt Land 25/7-94)

Kristendommen har skapt myten om at mor, far og barn, det er det som er naturlig. Kjernefamilien er den måten vårt samfunn først og fremst organiseres, men det er IKKE fordi vi har et lite nedarva instinkt gjør at vi automatisk føler at det er det riktige for oss. Kjernefamiliestrukturen er innført fordi den holder kvinnen på plass, hun utfører omsorgsoppgaver gratis slik at kapitalistenes sosialbudsjett blir minst mulig. Denne organisasjonsformen

splitter oss inn i små enheter og hemmer mulighetene for samarbeid.

UANTE KONSEKVENSER

Homofile passer dårlig inn i kjernefamilien. Bare ved at homofile eksisterer bryter de med den flotte kristne kulturarven, og ved å leve ut sin legning blir det verre: Vi veit fortsatt ikke hvilke katastrofer som kan inntreffe som følge av partnerskapslova. Pest? Jordskjelv? Økt kriminalitet? At homofile får formalisere sitt samliv kan ha uante konsekvenser, bare hør på Kjell Magne. Det han er redd for er at kjernefamilien skal miste fotfestet som organisasjonsform, at folk skal gå utover det som stat og kirke mener passer for dem. Dette har alltid vært de høye herrers mareritt og ved å jobbe aktivt mot kjernefamiliestrukturen utfordres de mektige.

"KINDER, KIRCHE, KÜCHE"

Etter nazistenes maktovertakelse i Tyskland i 1933, blei kvinnes stilling kraftig forverra: Mens homsene blei sendt til konsentrasjonsleire blei kvinnene lenka fast til hjemmet. Slagordet var "Kirke, kjøkken, barn". Kvinneidealet var den lydige, oppofrende som la hele sin sjel i å organisere hjemmet, gi sine barn en kristen oppdragelse og ellers gjøre som ektemannen sier. Ikke det at dette var noe særegent med nazismen, dette kvinneidealet hadde eksistert i århundrer og vi finner fortsatt i dag bare kombinert med bildet av den fremadstormende karrierekvinne som fikser både hjem og jobb.

Nazistenes kvinneideal er tufta på de samme kristne grunnverdier som ligger til grunn for kjernefamilien. Kvinnebevegelsen og homobevegelsens utfordring i dag er å rive ned kjernefamiliens monopol som samlivsform. Å kjempe for et samfunn hvor folk står fritt til å velge hvordan de vil leve sine liv. Dette er i kvinners, homofiles og til sjuende og sist også i mannens interesse.

FRA STONEWALL TIL PARTNERSKAPSLOV

En sommerkveld i 1970 var den homofile ghettoen Stonewall i New York åsted for gatekamper mellom politi og homofile. En spontan reaksjon mot

systematisk trakassering fra myndighetene førte til at homser og lesber strømmet ut på gatene og kjeppjaga snuten som hadde kommet for å gjenomføre kveldens razziaer på homse- og lesbebarene i området. Dette regnes som starten på den moderne homokampen, først og fremst i USA, men også i resten den vestlige verden.

Utover 70-tallet, enda en gang parallellt med en generell radikaliserings og sterkere kvinnebevegelse, vokste homobevegelsen og begynte å stille krav. Mens kvinnebevegelsen fikk gjennomslag for flere av sine krav i mange land allerede på 70-tallet, tok det enda en stund før de homofile klarte å stille nok makt bak krava. Som første land i verden vedtok Danmark i 1989 en partnerskapslov for homofile, noe som blei en stor inspirasjon for kampen i andre land. I Norge blei loven vedtatt i 1993, Sverige fulgte rett etter og lignende lover er på trappene i Finland, Spania og Tsjekkia.

HVA BETYR SÅ EN LOV?

Den betyr egentlig bare at homofile får formalisert sitt samliv, som selvfølgelig er viktig, men strukturene som har ført til undertrykkinga ligger fast. En partnerskapslov er et viktig skritt på vei mot full frigjøring, men man må ikke tro at selve lova er målet. Målet må være et samfunn hvor vi har full frihet til å velge hvordan man vil leve sitt liv. Det samme gjelder kvinnebevegelsen. Mange viktige kampsaker er vunnet, men kvinneundertrykkinga er der like fullt. Sosialt undertrykte opplever fortsatt en omfattende usynliggjøring, latterliggjøring og sanksjonering. Undertrykkinga har tatt på seg en annen maske - mannssamfunnet holder oss fortsatt nede gjennom kapitalismen.

En av de størst feila homobevegelsen har gjort er å prøve og framstille homser og lesber som heterofile. Å gud så normale vi er! Homobevegelsen i Norge har utvikla seg til å bli mer en klubb for de etablerte parene, som lever akkurat som de heterofile, enn en bevegelse som kjemper for ALLE homofiles rettigheter. En bevegelse som kjemper for at vi skal få lov til å være mest mulige lik de heterofile, ikke en bevegelse som

kjemper for at vi skal få være of leve som vi er.

SOM "DE ANDRE"

Homobevegelsen har gått inn i et kompaniskap med det etablerte hvor man får sine små belønninger hvis man bare er som de andre og ikke lager bråk. Denne utviklinga gjelder ikke bare dette landet, men er en trend som vi ser i de fleste homofile organisasjoner i Europa og USA.

QUEER NATION

Men så er det de som ikke passer inn i dette. De som ikke ligger der med sine borgerlige drømmer om å få være akkurat som Bjørn og Kari i huset ved siden av, med sin lille puddel og lekre Mercedes. Det er de som vil beholde sin egenart, sin livsstil og driter i hvordan "det etablerte" ser på dem. Queer Nation er et amerikansk fenomen som tar opp i seg de som faller utfor, miljøer som dyrker det som er annerledes, som lever ut det det vil leve ut i seg, noe som skaper sterke reaksjoner hos de etablerte homofile.

Homobevegelsen burde favne om både de etablerte og det Queer Nation står for. Det er først da homobevegelsen framstår som den fargerike og ressurssterke fronten den burde være.

SAMMEN MOT MAKTA!

De borgerlige tendensene i homobevegelsen er ikke ufarlige. Historia har lært oss at homofile er en av de gruppene som først blir gjort til syndebukker i krisetider. Hvem garanterer at ikke de rettigheter som har blitt kjempa fram skal vare evig? Hva gjør man hvis homser og lesber igjen blir syndebukkene som skal tas? Fascistene i Norge vokser og hittil har homofile vært skåna for de grelleste angrepa, men homobevegelsen kan ikke satse på at noen andre tar opp kampen. Den norske homobevegelsen kan ikke overlata til andre å kjempe mot arvtakerne til dem som sendte tusener på tusener av homofile til konsentrasjonsleire.

Kvinnebevegelsen og homobevegelsen har stått sammen gjennom mange år, og har sammen oppnådd mye. Jeg har i denne artikkelen prøvd å vise at alle undertrykte, til tross for motsetninger,

i bunn og grunn har sammenfallende interesser. Homofile har interesse av at kampen mot statlig rasisme opprettholdes og skjerpes. For de neste staten diskriminerer kan være oss. Homofile har interesse av at kvinnebevegelsen vokser og vinner fram. For vi lider under det samme mannssamfunnet. Det er vi som drar nytte av å stå sammen, det er undertrykkerne som har interesse av at vi splittes.

Og vi har alle, homofile og heterofile, svarte og hvite, kvinner og menn, en åpenbar interesse av at det systemet som har skapt kvinneundertrykking, mannssamfunnet, rasismen og nazismen styrtes. Dette systemet er kapitalismen.

"Homoseksualitet er ikke en radikal kraft helt av seg sjøl, den blir det når den brukes til å utfordre makt" Karin Lutzen

JOAKIM HAUGE

Kilder:

Karen-Christine Friele: FRA UNDERTRYKKELSE TIL OPPRØR - Gyldendal 1975,

Karen-Christine Friele: DEFORSVANT BARE... - Gyldendal 1985,

Bergh, Bjerck og Lund: HOMOFILE - MYTER OG VIRKELIGHET - Pax 1978,

Gud & co: BIBELEN - Det Norske Bibelselskap 1978,

Karin Lutzen: FRA MØRKEROM TIL PARTNERSKAP - Løvetann nr. 6 1994

Det er jo berre ord ?

Når Gro Harlem Brundtland snakkar om "Nasjonens interesser" legg ho noko anna i uttrykket enn eg gjer. Men det er ikkje berre kva me legg i orda som skil oss, det er også kva for ord me nyttar.

Kva ord nyttar du? Seier du "arbeidsledig" slik dei gjer i Aftenposten, eller "arbeidslaus", som Klassekampen nyttar?

Kvifor kallast det "omstilling" når mange folk skal sparkast på ein gong? Kvifor seier direktøren at "bedrifta må slankast" i staden for "me må si opp ein del folk"? Kvifor heiter det "subsidiar" når landbruket får tilskot, mens det alltid er snakk om "rammebetingelser" når eksportindustrien får eksportstønad?

Kva gjer at NRK nyttar ordet "repatriering" når regjeringa driv med heimsending av flyktningar? Kvifor har ikkje Dagbladet lenger hermeteikn kring "massasjeinstitutt" når dei skriv om horehus? Kvifor kallar regjeringa det for "arbeidslina" når dei skal gjera det vanskelegare å få uføretrygd.

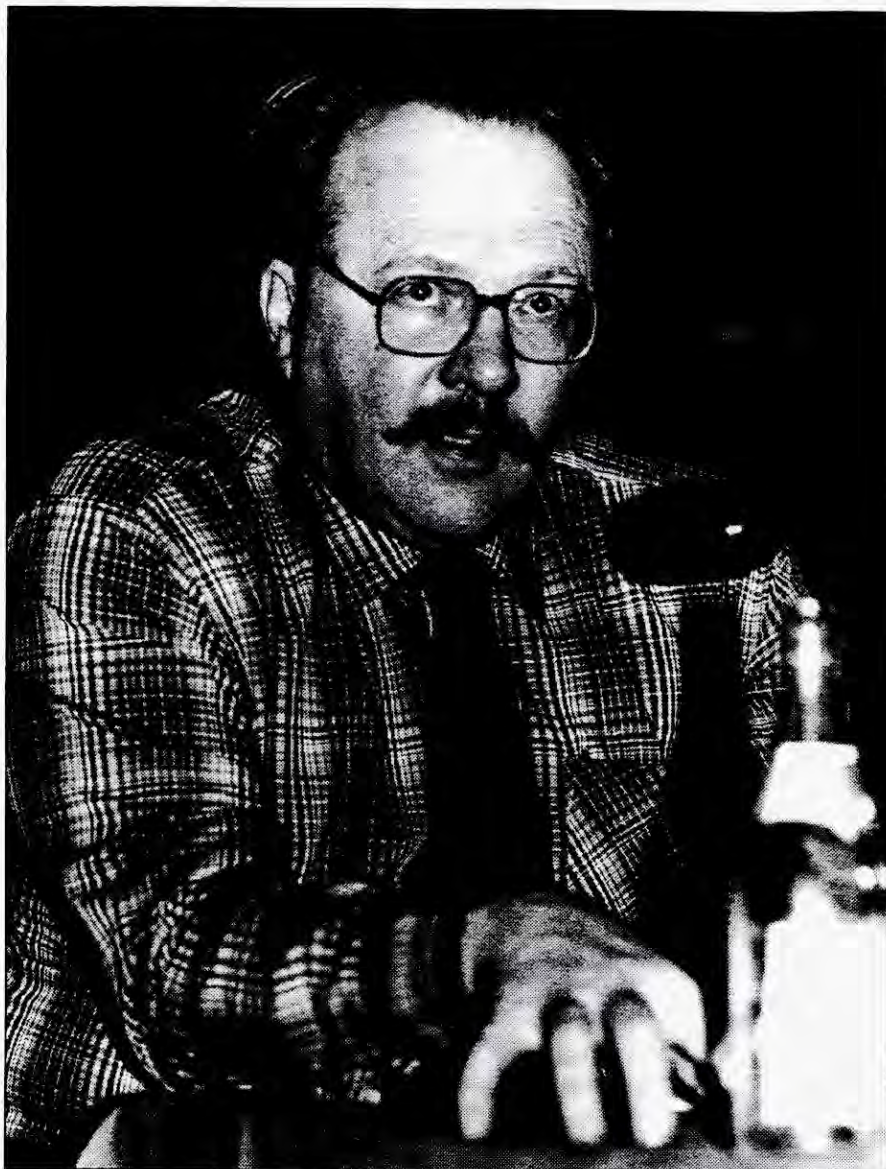
Me har snakka med Jan Myrdal om nett slik nytale

Er det ikkje slik at når du mister jobben i Sverige vert du ikkje oppsagt, du vert fristilt?

Ja då. Når det byrja verta alt for pinleg å snakka om arbeidsløyse og så vidare, da byrja ein å snakka om fristilling og førtidspensjonering. Du veit, i Sverige er pensjonsalderen offisielt 67 år. I Røynda er den 58 år. Folk "pensjonerast" eller "fristillast", det er ein språkbruk som som forfalskar røynda.

Seier alle i Sverige "fristilt", eller nyttar vanlege folk ordet "opsagt"?
Nei, det er som å banne i kyrkja, ein seier ikkje "opsagt"! Det vil si, folk på venstresida seier det, men ein som seier "opsagt" er omlag like langt ute til venstre som ein som seier arbeidskjøpar i staden for arbeidsgjevar.

Så du meiner at ordet "arbeidsgjevar" og er eit døme på såkalla nytale?

Jan Myrdal er svensk forfattar, og har drive skriftleg strid mot kapitalismen i snart 50 år.

Jatenk etter - kva er det arbeidsgjeveren gjer? Jo, han kjøper arbeidskraft. Men om ein seier det, syner ein at ein ser på dei økonomiske realitetene, og det skal ein jo ikkje. Ein arbeidsgjevar er jo ein som av sitt hjartes godleik gjev deg eller meg arbeid. Me har mykje nytale i Sverige.

Nyttar det å slåss mot ord som maskeer røynda meir enn dei forklarar ho?
Eg trur det alltid er viktig, spesielt for forfattarar, å nytte dei rette orda og snakka klårt og enkelt. Ord som "fristilling" hindrar folk frå å såss for rettane sine, å bli "fristilt" er jo noko positivt. Om du fristiller meg høyrer det ut som om du gjer meg fri, ikkje

sant? Men i røynda gjer du meg fattig og arbeidslaus. Når eg innser at det er arbeidslaus du gjer meg kan eg kjempa i mot det. Slike nye ord nyttast for å gjera folk dumme.

1984 Teiknar eit grotesk bilete av korleis språket vert pervertert av Maktas nytale. I den røysnlege verda har me kanhende noko att før me når nivået frå Orwells roman. Men også i Washington har dei eit "Forsvarsdepartement" og her heime har me jo "Regjeringens informasjonsutvalg for Europasaker"....

MAGNUS MARSDAL

Tamil-demonstrasjonene i Tromsø

Ordfører Erlend Rian i Tromsø holder appell mot regjeringens innvandringspolitikk fra stjålet Ja-Mur. Foto: Ulrik og Tor

Rebell (Tromsø): Som ellers i de store byene rundt om i landet, var det bestemt at Tromsø SOS rasisme skulle ha en demo til støtte for de tamilene som er i Norge, men som er på regjeringas utsendelsesliste. Man jobbet hardt og fikk et passe ok tog med rundt 200 deltakere.

DEMOEN FORBEREDES

Da man fikk samlet troppene i SOS til dyst slutten av januar, var det bare 6 dager til toget skulle være. Man bestemte derfor at toget ble utsatt en dag, og man slengte fram den ene ideen etter den andre. Tilslutt ble det bestemt at man skulle ha høyre-ordfører Erlend Rian, universitsrektor Ole D. Mjøs, redaktør Graeam Atkinson og div. andre til å holde appeller. Man jobbet dessuten med å lage et gateteater som skulle vises fram under demoen, men

dette ble for stort I steden stjal man ganske enkelt en Ja-mur (en sånn liten til å ta med rundt, vet dere) som man skjærte hull i. Dette skulle symbolisere "Festnung Norge" og de vanskelighetene man kan få med å komme inn.

APPELLENE

Høyres ordfører i Tromsø holdt en appell som var ment som en kritikk av regjeringas flyktningepolitikk, og det var den vel også, hvis man ser på det faktum at det kom fra en høyremann. Erlend Rian sa bl.a. at et rikt land som Norge burde ta i mot sin del av flyktningene, og at man kunne komme til å skade en veldig følsom fredsprosess ved å sende tilbake tamilene nå. Universitsrektor Ole D. Mjøs mente i sin appell at det var galskap å sende ut tamilere som har bodd i Norge de siste 10 åra Graeham Atkinson mente på sin side at det ikke spilte noen rolle om tamilene hadde vært her i 1 dag eller 10 år. De må for all del ikke sendes tilbake, fordi de ikke bor i fredfylte Colombo, men i det beleirede Jaffna.

EU-SAMARBEID?

Graeham Atkinson kom også inn på den mer internasjonale delen av tamil-

spørsmålet. Han påpekte nemlig at over hele Europa blir nå tamiler sendt hjem, og at dette er et resultat av de vesteuropeiske landenes "gode" samarbeid er ingen hemmelighet Atkinson mente det var helt forkastelig, direkte motbydelig å se de Europeiske "høyerestående" sivilisasjonene kaste seg over den første og beste muligheten for å bli "kvitt" tamilene.

Han snakket også om nazismens framvekst i Europa, og faren for å falle for nazistenes eneste våpen, nemlig frykten. Frykter vi, som er antirasister, antinazister og antifascister de som skal frykte oss, har vi tapt.

FORNØYD!!

Etter demoen var de fleste SOSerne godt fornøyde med jobben. I minusgrader, vind og snø hadde de klart å få 200 mennesker opp av tv-stolen og ut på gata for tamilenes skyld. Deriblant en ikke-demonstrerende ordfører som syntes det var vært å gå i akkurat denne demoen. (Det hadde han godt av, den høyre-avvikeren!!!) (Tromsø red. anm.)

TEKST: ULRIK
FOTO: ULRIK/TOR

La tamilene bli!

“Mandag den 25.mai hendte det noe i Nittedal som skaket opp sindene. 6 politifolk møtte op i Skytta, Nittedal, hvor det bor en tysk flyktning med sin familie og forlangte at de skulle pakke

sine saker da de skulde sendes til Tyskland. Da mannens hustru blev gjort bekjent at de skulle utvises til Tyskland fikk hun et nervesammenbrudd og læge måtte hentes...”(Arbeideren 1.juni 1938)

Dette avisutklippet er over et halvtårhundre gammelt, men det kunne like gjerne ha vært fra gårdsdagens avis. For deportering og tvangshjemsendelse av flyktninger fra Norge er en dagligdagssak.

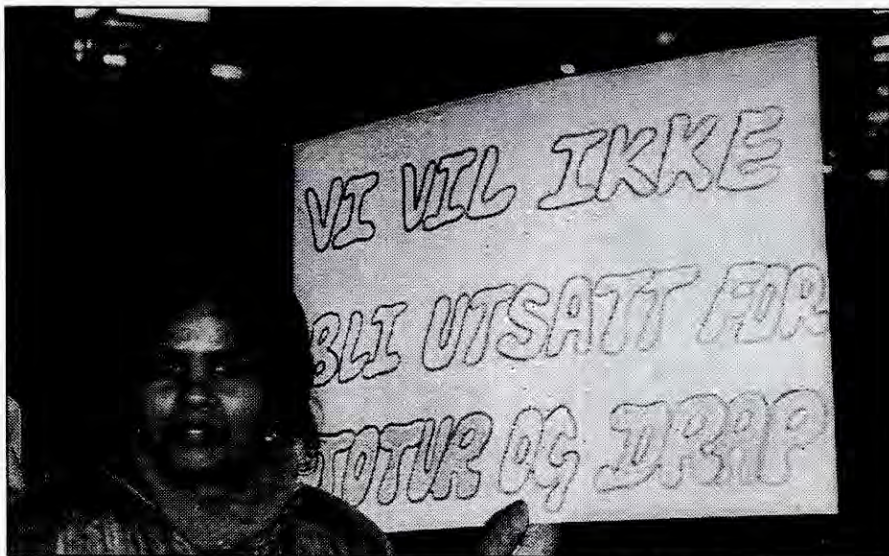
Nå er det tamilene som skal kastes ut. Det bor det ca. 6000 tamiler i Norge. I første omgang er det snakk om å kaste ut 200-300 av disse. Men tilsammen skal justisdepartementet vurdere omlag 800 saker. De fleste tamilene i Norge har flyttet hit p.g.a av borgerkrigen på Sri Lanka. Sett bort i fra våpenhvilen i 1990 har krigen foregått uten stopp siden 1983. Mer enn 30.000 tamiler er drept, og hundretusner er fordrevet fra sine hjem.

“UTRYGT Å SENDE TAMILER TILBAKE”

Det er ikke alle som er like sikre som regjeringa på at det er helt greit å sende tamiler tilbake nå. En rekke humanitære organisasjoner, som Redd Barna, Amnesty og Institutt for Menneskerettigheter mener det er høyst utrygt å sende tamiler tilbake til Sri Lanka. En

Foto: Sigurd Jorde

Fra demonstrasjon mot utvisning av tamiler i Oslo. Foto: Sigurd Jorde

av grunnene til dette er at det reelt sett ikke finnes noen institusjon til å følge opp sikkerheten til de som blir sendt hjem.

Som i Kosova-albanersaken er rapporten som ligger til grunn for utsendelsene hemmeligstempla. Det er ikke alltid like lett å tilpasse virkeligheten til politikken sin, så da er de vel like greit å bare holde hele rapporten hemmelig?!

Tamiler skal bare sendes tilbake hvis de har tilknytning til et av de såkalte trygge områdene på Sri Lanka, som hovedstaden Colombo. Det vil si at de har slektninger eller nære venner på stedet, at de har bodd og/eller jobba der osv. Poenget er at de skal ha et solid sosialt nettverk å reise tilbake til. I tillegg skal det være en oppfølgingstjenste i landet som skal ha kontakt med de hjemsendte.

Enhver Tamil som reiser ut av Sri Lanka er nødt til å benytte flyplassen i hovedstaden Colombo. Flyktningens tilværelse i Colombo er også nødven-

dig for å skaffe penger til utreise. Allikevel er det i mange tilfeller disse korte oppholdene myndighetene legger til grunn når de argumenterer for at et menneske har tilknytning til Colombo, og kan sendes tilbake.

En tamils skoleelev kom til Norge i 1985 etter 2 ukers opphold hos familiens venner i Colombo. Senere søkte vedkommende om asyl her i Norge og fikk avslag. Grunnen var vedkommandes “nære” tilknytning til Colombo. Dette til tross for at søkerens familivenner som bodde i Colombo hadde flyktet fra Sri Lanka.

Et annet interessant eksempel er en asylsøker som reiste gjennom Colombo med falske papierer og feilaktig identifikasjon. Asylsøkeren fikk avslag på sin søknad om asyl her i Norge. Grunnen var at det eksisterte slektninger i Colombo. Det vil si at norske myndigheter fant slektningene til en ikke-eksisterende person.

Oppfølgingstjenesten, som skal følge opp de hjemsendte fungerer også litt andreleds i praksis enn på papiret. De hjemsendte tamilene blir utstyrt med et telefonnummer de kan ringe hvis de får problemer. Det føles sikkert veldig betryggende.

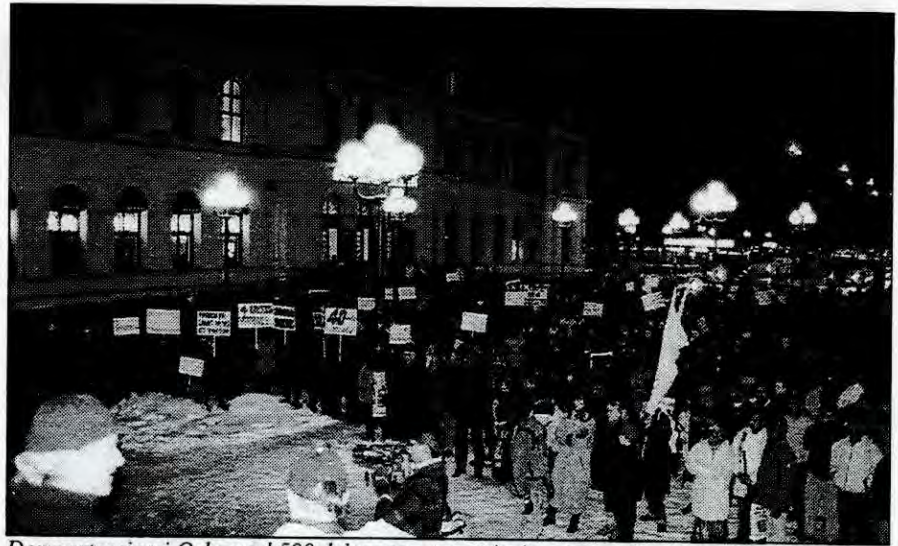
IKKE RETT TIL Å BLI...

Tiltross for at mange menneskerettighetsorganisasjoner har gått ut med mye kritikk av Regjeringas behandling av tamilene, står en ting fast - de har god tatt prinsippet om at tamilene ikke har rett til å bli i Norge. Det er utsendingsmåten og tidspunktet de reagerer på. Regjeringa har fått gjennomslag for at flyktninger og asylsøkere oppholder seg i Norge på nåde. De får bli her så lenge det passer oss, så lenge vi synes krigen i hjemlandet deres er blodig nok.

Gjennom flere års messing om "illegale" flyktninger, kriminelle innvandrere og falske papirer, har myndighetene klart å få et slags aksept for den rasistiske flyktningepolitikken sin. Flyktninger og asylsøkere er et problem, selv sagt skal vi hjelpe de som virkelig trenger det, men det må være et mål å sende dem hjem igjen så fort som mulig.

Det er ikke noe nytt at norske myndigheter tvangshjemsender flyktninger. Allikevel er tamilsaken historisk. Dette er første gang i norsk flyktningepolitikk at en gruppe som har bodd i Norge i flere år blir utsatt for tvangsmessig retur til et land i krig.

Tilbakesendingen av tamilene er begynnelsen på en ny praksis, en praksis som innføres i regjeringas nye flyktningemelding, stortingsmelding nr. 17. Denne meldinga følger fint opp utlendingslova fra 1988, det skal bli enda vanskeligere å komme inn i landet - og enda lettere å sende folk ut igjen. Tilbakevending av større grupper skal prioriteres, og man innfører et nytt begrep; kollektiv beskyttelse. Det vil si at en gruppe skal kunne få beskyttelse i Norge uten individuell behandling av asylsøknader i inntil fire år. Dette kan selvsagt være bra i massefluktsituasjoner, men denne praksisen gjør også hverdagen til flyktningene mer usik-

Demonstrasjon i Oslo med 500 deltagere mot utvisning av tamil. Foto: Sigurd Jorde

ker, og ikke minst gjør den det lettere for myndighetene å kaste ut folk. I tillegg til dette innføres midlertidig beskyttelse. Flyktninger skal få beskyttelse i Norge i opptil fire år, før den endelige avgjørelsen om han eller hun skal få oppholdstillatelse eller sendes tilbake taes. Dette er en effektiv måte å sørge for at folk ikke får knytta kontakter og slått seg skikkelig til ro i Norge, kravet om utkastelse kan komme når som helst

STATLIG RASISME DREPER

Norge har en av Europas, om ikke Europas strengeste asylpolitikk. Selv om vi ikke er bundet opp av noen av EUs avtaler og enda ikke formelt er innlemmet i Festning Europa ivrer regjeringa etter å være best i klassen. Andelen asylsøkere som norske myndigheter mener "tilfredstiller kravene i

flyktningekonvensjonen" har sunket fra 30% av alle asylsøkere i 1983 til mindre enn 1% av alle asylsøkere i 1994. I alt 22 asylsøkere fikk innvilget asyl i Norge i fjor. Dette skjer samtidig som det bare blir flere og flere flyktninger i verden.

Justisminister Grete Faremo står til knes i blod. Brutaliteten og rasismen i norske flyktningepolitikk har bare sin sammenlikning i utestenginga av jøder fra Norge og andre land i Europa før 2. verdenskrig. Vi krever at tamilene får bli i Norge. Vi sier nei til norsk medlemskap i EUs passunion med felles ytre grensekontroll. Vi kan ikke sitte taust og passivt godta den norske regjeringas flyktningepolitikk; et folk som undertrykker andre - kan aldri selv bli fri!

MARTE

Bakgrunn for konflikten:

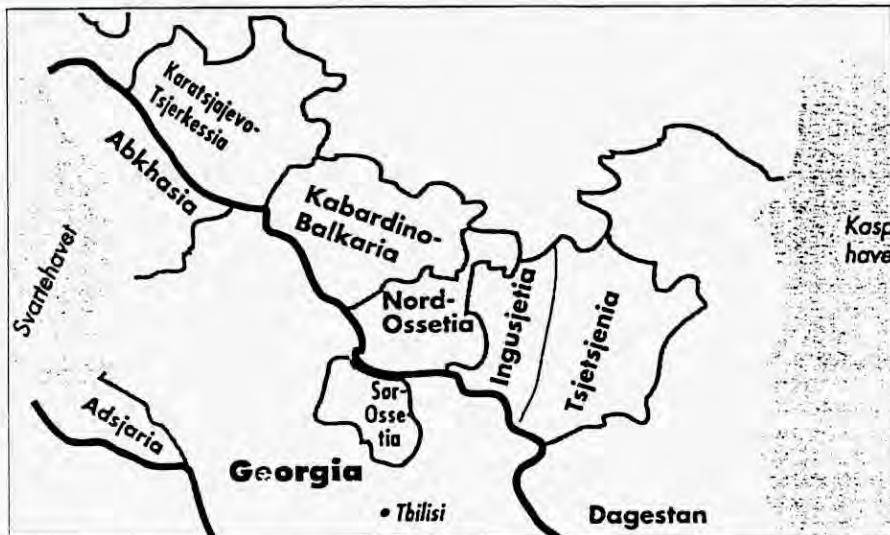
Før kolonitiden var det tre kongedømmer på Sri Lanka, to singalesiske og ett tamil. Tamilenes tradisjonelle hjemland var i nord og nordøstlige deler av øya og kaltes Tamil Eelam. Men den britiske kolonimakta slo sammen de tre kongedømmene på øya til et rike for å administrere dem lettere.

I 1948 da britene reiste fra Ceylon (som Sri Lanka het da) gjorde de singalesisk til landets eneste offisielle språk. Dette ble stadfestet av "offisielle språkloven" av 1956. Singaleserne utgjorde majoriteten av landets befolkning, og etter selvstendigheten begyn-

te singalesiske politikere med en systematisk diskriminering av tamilene. Dette førte til opptøyer blant tamilene, og på slutten av 70 dannet tamilske studenter organisasjonen Liberation Tigers of Tamil Eelam (LTTE), den væpna motstanden starta.

Etter regjeringsskiftet i slutten av 1994 har konfliktpartene begynt å forhandle igjen etter flere mislykkede forhandlinger tidligere år. Nå er det nådd enighet om "stans av krigshandlinger", men de politiske forhandlingene er ennå ikke begynt og situasjonen er ustabil.

Krigen i Tsjetsjenia

Boris Jeltsin er vestens mann. Den økonomiske reformpolitikken han fører i Russland, med liberalisering av regelverket og privatisering av statsindustrien, er viktig for de vestlige kapitalistene. Jeltsins jobb er å åpne det russiske markedet for vestlige investeringer, og denne prosessen vil ikke stormaktene skal stoppe opp. Derfor er invasjonen i Tsjetsjenia i det store og det hele blitt karakterisert som et indre russisk anliggende, man ikke skal blande seg noe særlig i.

Men krigen i Tsjetsjenia handler ikke om å rydde opp i en bråkete del av Kaukasia. Tsjetsjenerne er et kolonisert folk, som aldri har bedt om å bli en del av den russiske føderasjonen. Russlands politikk overfor Tsjetsjenia har vært, og er av klassisk imperialistisk merke med grov utbytting av landets rike naturressurser som en viktig faktor.

KRIG OG OKKUPASJON

Det var i andre halvparten av 1700-tallet at russerne først begynte å vise interesse for det nord-kaukasiske området. Men mens det ingusjetiske lavlandet kom under russisk herredømme allerede i 1780 skulle det gå nesten hundre år før russerne fikk kontroll over det tsjetsjenske fjellområdet. Det skjedde først på 1860-tallet.

Edalguerei Derbitchev fra Tsjetsjenia, nå bosatt på Jessheim, forteller om en

oppvekst hvor det var viktig å dyrke familiens og tsjetsjenernes bakgrunn. "Det er større forskjell på vårt språk og russisk, enn norsk og russisk. Allikevel har de klart å utvanne det tsjetsjenske språket med russiske ord. Da jeg var liten straffet jeg brødrene mine hvis de sa russiske ord istedetfor tsjetsjenske, 5 kopek for hvert ord. Pengene gikk til en felles familiekasse."

Det tsjetsjenske folkets historie kan beskrives som en endeløs motstandskamp. Folket har gjennom århundrer lært å bruke våpen, og i dag sies det at en tsjetsjen kan bruke våpen før han kan gå.

I følge russisk propaganda har folk i Tsjetsjenia/Ingusjenia stort sett prøvd å leve et normalt liv. Men freden har stadig blitt brutt av gale tsjetsjenske generaler som bare har vært ute etter å få i stand bråk. "Dette er ikke sant."

forteller Edalguerei. "Siden russernes første felttog til Tsjetsjenia i 1759 har det nærmest vært konstant krig i området. Først på 1860-tallet maktet den russiske hæren å slå ned motstanden. Da fikk det tsjetsjenske folket lære hva det vil si å stole på en kolonimakt - hva det vil si å gi seg."

Som kolonimakter flest kom Russland med en rekke løfter overfor det tsjetsjenske folket. I hovedsak skulle de fritt få bestemme over seg selv. De skulle f.eks ikke behøve å betale skatt eller verve seg. Men det var ikke lokalt selvstyre tsjetsjenerne fikk, det var et blodig russisk militærstyre.

NYE LØFTEBRUDD

Den sosialistiske revolusjonen i Tsjetsjenia ble gjennomført nesten helt uten vold. Tsjetsjenerne og ingusjetene allierte seg med bolsjevikene mot de tsarvennlige kosakkene, og igjen ble tsjetsjenerne lovet at de fritt skulle få utøve sin egen religion og holde på sine egne skikker.

"Tsjetsjenerne har tradisjonelt organisert samfunnet som et slags folkedemokrati av familieklaner," forklarer Edalguerei. "Vi har aldri hatt adel eller leilendingsvesen, hver klan ble styrt av et råd av eldre utpekt etter hundreår gamle regler eller sedvane. Når konflikter mellom klaner skulle løses, eller andre viktige avgjørelser for flere landsbyer skulle taes møttes et råd med representanter fra alle familiene. Hver familie hadde en stemme uansett om den var fattig eller rik." I følge Edalguerei var deres eget litt anarkistiske samfunnssystem en av grunnene til at tsjetsjenerne så fort ga sin oppslutning til bolsjevikenes ideer.

"Bolsjevikenes løfter om frihet og rettferdighet så tsjetsjenerne lite til etter revolusjonen", sier Edalguerei. "Igjen ble moskeer knust og ødelagt, og igjen ble det forbudt å leve på tradisjonelt tsjetsjensk vis. Derfor varte det ikke mange år før kampene i området blusset opp igjen. Tiårsperioden fra 1930 til 1940 var prega av sammenhengende

geriljakrig. Sovjetmakt hadde kontroll i lavlandet, mens tsjetsjenske geriljakrigere holdt til i fjellområdene.”

I 1934 ble Tsjetsjenia og Ingusjetia slått sammen, og to år etter, i 1936 fikk de status som en autonom republikk.

ET FOLK FLYTTES..

Under 2.verdenskrig ble tsjetsjenerne anklaget for å samarbeide med de tyske okkupasjonsstyrkene. Dette var til en viss grad sant, for mange tsjetsjenere så Tyskland som en motvekt til russisk undertrykking. Men på den andre siden var det også mange tsjetsjenere som deltok i kampen mot nazistene.

At tsjetsjenere hadde samarbeidet med nazistene ble bevisst brukt av de styrende i Moskva som politisk plattform for deportering etter at tyskerne var kasta ut. Etter lov av 7.mars 1944 ble det bestemt at hele den tsjetsjenske befolkninga skulle deporteres, hovedsakelig til Sentral-Asia.

Edalguerei forteller om deportasjonen av den tsjetsjenske befolkninga; “Hele operasjonen tok bare en time, så var så godt som alle tsjetsjenerne flytta til andre steder. Landsbyer som motsatte seg deporteringa ble massekrert, og mange døde underveis eller i eksil. Samtidig ble tsjetsjenerne som gruppe fratatt alle borgerretter. De fikk meldeplikt, yrkesforbud på en rekke jobber og forbud mot å flytte sammen med familie de var blitt skilt fra. Den tsjetsjenske republikken ble oppløst og satt inn under naborepublikker.”

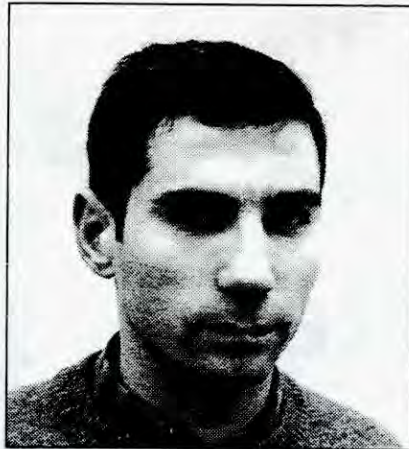
Først i 1957 fikk tsjetsjenerne lov til å reise tilbake til landet sitt, og den tsjetsjenske og ingusjetiske republikken ble igjen oppretta.

Da var grensene endra og andre folk hadde bosatt seg i store deler av landet.

Men over 200 år med krig mellom russere og tsjetsjenere hadde satt spor blant folk.

Edalguerei forteller fra barndommen sin;

“Da jeg var 11 år flytta vi fra en landsby inn til hovedstaden Grosnny. Huset vi skulle kjøpe kostet 12500 rubler. En russisk familie som også ønsket å kjøpe

Edalguerei Derbitchev er Tsjetsjener og aktiv i støttearbeidet for Tsjetsjenia.

Foto: Sigurd Jorde

huset kunne ikke betale mer enn 11500 rubler. Resultatet var at de russiske familiene i gata samlet inn de resternede pengene for å slippe å ha en tsjetsjensk familie i gata. Så stort var hatet. Nå lever russere og tsjetsjenere så godt som isolert fra hverandre”

HVA SKJER I DAG?

Edalgurei har vært i hjemlandet sitt tre ganger hvert år siden 1992. Han forteller hvordan landet stadig har blitt mer og mer isolert i Kaukasus. I dag går det verken tog eller busser til Tsjetsjenia. Samtidig har hetsen av tsjetsjenere i Russland bare økt.

“På samme måten som mørkhuda henges ut i norsk presse som spesielt kriminelle, henges tsjetsjenerne ut i Russland. Sånn har det alltid vært,” sier Edalgurei. “Tsjetsjenerne har ikke vært folk - men en type dyr i skogen. Etter Sovjetunionens fall, begynte hetsen av tsjetsjenerne for fullt igjen. Avisene har vært fulle med bilder av svartmuskede tsjetsjenerne som blir framstilt som kriminelle og mindreverdige.”

I denne tida har russerne også gjort mye for å splitte tsjetsjenerne. Som i Georgia og Aserbadjan, har taktikken vært å bestikke folk og starte en opposisjon mot de lokale myndighetene. Men i Tsjetsjenia har dette vist seg å være svært vanskelig fordi landet mangler en overklasse russerne har kunnet alliere seg med.

Det er mange problemer internt i Tsjetsjenia. Landet er isolert og har store økonomiske problemer. Flere ste-

der har det bl.a vært vanskelig å gi folk lønn. Dette har skapt grobunn for misnøye og det har vært lett å få folk med på opprør. Men tiltross for konflikter og uenigheter innad er tsjetsjenerne enige om en ting - alt er bedre enn å styres fra Moskva. Russlands invasjon 11. desember førte til at folket samla seg om regjeringa og den tidligere ganske upopulære presidenten Dudaev, for å slåss sammen mot russerne.

I dag trappes krigshandlingene opp i Tsjetsjenia. Moskva har satt fullstendig kapitulasjon fra tsjetsjenernes side som betingelse for forhandlinger, men tsjetsjenerne nekter å gi opp kampen. Etter russiske tall er oppunder 25 000 mennesker drept i krigen.

Dette dreier seg blant annet om 3700 barn og nesten 5000 kvinner. I tillegg til disse tallene kommer soldater fra den russiske arme som har mistet livet. Ingen kjenner de eksakte tall her, men de fleste gjetter på at det dreier seg om flere tusen. Etter dagens situasjon ser dette ut til å bli en langvarig krig med geriljakrigføring.

HVEM SKAL BESTEMME?

De fleste vestlige regjeringene har kommet med noen tannløse protester mot invasjonen i Tsjetsjenia, men ingen har støtta landets krav på selvstendighet. Edalguerei har dette å si til denne politikken; “For det første mener jeg det er viktig at vi ikke sammenligner Tsjetsjenia med andre land og folk, som Jugoslavia og kurderne for å se om vi har krav på selvstendighet. Vi må se hvert enkelt tilfelle for seg, og behandle det ut fra sin egen spesielle bakgrunn.

Tsjetsjenerne snakker samme språk, vi har felles religion og samme bakgrunn. Vi opplever oss som et folk. Det tsjetsjenske området er innlemmet i den russiske føderasjonen gjennom krig; så hvorfor skulle ikke vi ha lov til å frigjøre oss? Hvem er det som har bestemt at stormakter står for orden, og små land for kaos? Er det alltid stormaktene som skal definere hvem som har rett til å være en egen nasjon og hvem ikke?”

MARTE RYSTE

Mexico overgir sin suverenitet

“De siste seks åra har Mexico hatt presidenter som har overgitt stadig mer suverenitet til USA”. Dette uttalte Marta Duran de Huertas da hun var i Stavanger for å snakke om situasjonen i Chiapas.

Duran de Huertas kommer fra en studentorganisasjon i Mexico by som blei starta umiddelbart etter opprøret i delstaten Chiapas. EZLN (Ejercito Zapatista de la Liberacion Nacional, Zapatisthæren for nasjonal frigjøring) starta sitt opprør med å ta kontrollen over de største byene i delstaten, og deres viktigste krav til den mexicanske regjeringa var jordreform. Hæren slo hardt ned på opprørerne, og kalte dem kvegtyver og kriminelle. De hadde ikke venta at zapatistene skulle holde ut så lenge; aller minst at så mange mexicanere skulle løpe ut i gatene over hele Mexico og vise sin støtte til EZLN.

Regjeringa blei tvunget til å gå inn i forhandlinger med zapatistene. Disse forhandlingene ga visse resultater, men de rokka ikke ved de grunnleggende problemene. I Chiapas eier 1% av befolkninga 50% av jorda. Jord er det viktigste kravet til zapatistene, fordi et stykke jord gir mat og utkomme, som igjen gir grunnlag for sikkerhet og en viss uavhengighet for småbøndene.

Regjeringa framla et forslag om bedring av infrastruktur til zapatistene. Dette forslaget tok zapatistene opp til avstemning blant alle innbyggerne i landsbyene i Chiapas, resultatet blei et enstemmig nei. Regjeringa forsto at de ikke ville gi seg så fort, og prøvde med bestikkelser. “Det er vanlig i Mexico at

Illustrasjonen viser landene som deltar i Nafta: USA, Mexico og Canada.

regjeringa kjøper ut ledere for å få opposisjonen til å holde kjeft”, sa Duran de Huertas.

Dette hjalp ikke. Nå begynte zapatistene å organisere alle de som impulsivt hadde gått ut på gata og markert sin støtte, bestående av organisasjoner, men også folk som aldri tidligere hadde vært politisk engasjert. Denne alliansen har bare blitt større og større. “Etterhvert har det lyktes å lage en bred opposisjon som dekker alt fra punkere til nonner”, sa Marta

Sekstusen representanter fra denne alliansen kom til Chiapas i august for å diskutere situasjonen. De blei enige om å forsøke å finne en fredelig løsning blant annet ved å få innsatt en president fra opposisjonen. Men regjeringspartiet, PRI's representant vant igjen. Ved hjelp av solid valgfusk, hevder zapatistene og mange med dem.

Regjeringa brukte fine ord om å løse problemene i Chiapas, men samtidig fortsatte hæren og de paramilitære styrkene sine aksjoner. På grunn av denne aggressiviteten, i form av tortur og drap av lederne i opposisjonen, blei den væpna kampen tatt opp igjen i en peri-

ode. Det blei ny våpenhvile, og det virka som om det var bedre stemning for forhandlinger. -Noen få dager etterpå ga presidenten ordre om å arrestere subcomandante Marcos, zapatistenes talsmann. Dette førte til nye demonstrasjoner hvor folk ropte: “Jeg er Marcos!” Dette var situasjonen da rebell gikk i trykken.

Idag går det stadig busslaster med mat, medisiner og klær til zapatistene. Dette er en av hovedoppgavene til studentorganisasjonen Marta Duran de Huertas er med i, -å sørge for det nødvendige for zapatistene. Det vil si til geriljaen, men like mye til den største delen av zapatistbevegelsen, befolkninga i hver indianerlandsby.

Hva er så grunnen til at regjeringa handler som den gjør i konflikten? Regjeringas politikk overfor zapatistene må blant annet ses i sammenheng med landets økonomiske situasjon. Mexico er i ferd med å effektivisere og privatisere jordbruket og næringslivet forøvrig, for å bli mer konkurransedyktige og tilpasse seg NAFTA's krav.

NAFTA-avtalen er bare en formalisering av den svært ulike handelen som

NAFTA vil føre til større nød i Mexico

lenge har eksistert mellom USA og Mexico. Mexico kan ikke konkurrere med USA's moderne vareprod-uksjon og sterke industri. "Det vi har å bidra med er naturressurser og billig arbeidskraft" forklarer Duran de Huertas. USA har altså fått et større marked for sine produkter, mens Mexico har store vansker med å få solgt sine.

For landsbygda er konsekvensene enda mer dramatiske. Subcomandante Marcos karakteriserte NAFTA-avtalen som et dødsstøt mot hele den mexicanske befolkninga. Forklaringa på dette er nedlegginga av den kollektive jordbruksformen "Ejidos", som ihvertfall gir småbøndene og indianerne noe jord. Med NAFTA-avtalen skal også denne jorda brukes til store effektive lanbruksenheter som kun produserer for eksport.

Gjennom frihandelsavtalen har USA faktisk skaffet seg et bedre fotfeste og større innflytelse i Mexico enn landet har hatt siden den Mexicanske revolusjonen. Under den alvorlige krisen på nyåret, ga amerikanerne store lån til Mexico. Til gjengjeld stilte USA en rekke vilkår. Et av dem var at den mexicanske presidenten, som har enorm makt, og i følge Marta duran de Huertas nærmest fungerer som en keiser, må sikre seg fulstendig kontroll over alle deler av landet.

Dette innebærer at amerikanerne ikke aksepterer mer uro i Chiapas. USA har allerede blandet seg inn i konflikten; landet har bidratt med avansert teknisk utstyr og sendt millitærobservere. I realiteten er Mexico i ferd med å gi fra seg sin suverenitet.

KRISTINA JOHANSEN

Ja til ny yrkeskole på Oslos østkant. Nei til elevfabrikker!

Det har i det siste vært mye snakk om den økende volden i Oslo- skolene spesielt på store skoler som Sogn v.g.s., som er nord-Europas største yrkesskole med mellom 1500 og 2000 elever.

Mye av volden og problemene på Sogn kommer av at skolen er stor og uoversiktlig. Med så mange ungdommer samla på et sted er det klart at det vil gjenspeile resten av samfunnet, som også har en økende voldstendens.

Nå vil Oslo kommune bygge enda en slik skole på Grønland, noe folk på der har ønska seg lenge. I kommunens planer skal skolen ha plass til tusen elever, deler av skolen skal være grunnskole. Hvilke studieretninger den videregående delen skal ha er uklart, men det er snakk om at det i hovedsak skal være formgivningsfag og musikk, dans, drama.

Elvebakken er Oslos eldste og en av de mest nedslitte skolene i Oslo. Det vil koste for mye å sette skolen i en slik stand at det kan drives undervisning der. Det er derfor behov for en ny yrkesskole på østkanten i Oslo, men skolen bør flyttes i sin helhet. Elvebakken har i dag blandt annet studieretningene formgivningsfag, helse og sosialfag, elektrofag, mekanikerfag og trearbeiderfag. I forslaget fra byrådet ligger det at Elvebakken skal legges ned høsten 95, enda elevene ble lovet drift fram til høsten 96. Den nye skolen skal stå ferdig i 97. Vi spør oss; hvor skal elevene gjøre av seg i to år?

En annen skole som antakelig blir ramma, er Foss. Foss har i dag studieretningene Allmenn/økonomisk-administrativefag og Musikk, dans, drama.

Foss og Elvebakken er i dag skoler med mye elevaktivitet, begge skoler har sterke SOS-rasismelag, elevrådene er svært aktive i forhold til andre skoler i Oslo. Musikk, dans og drama linja på Foss utgør en viktig faktor i miljøet og livet på Foss. Det er viktig at en del skoler ikke blir reine almenfagskoler med bare tunge teoretiske fag. Det gir et snevert utgangspunkt for å gå ut i arbeidslivet.

Det er ingen planer om å øke antall plasser i den videregående skolen i Oslo. Det vil si at andre skoler vil miste studieretninger som har mye å si for miljøet på skolen. Studieretningene og demed elevmiljøet, vil bli spredd over hele byen.

Med byrådets planer til den nye skolen på Grønland kommer APs Skolepolitikk klart fram. De vil ha en effektiv skole der ungdom skal komme seg fort og greit gjennom videregående, uten kontakt med så alt for mange utenom klassen sin, ikke drive for mye aktivitet i og utafor skolen, med store skoler oppnår de dette. Få blir kjent med hverandre, og elevrådet blir tungrodd, det blir for mange å ha oversikten over. Sogn er et godt eksempel på dette, elevrådet fungerer dårlig, og få engasjerer seg i politikk

700-800 ELEVER ER NOK

Det trengs flere skoleplasser i Oslo. Blant annet for at de uten rett til videregående utdanning skal få anledning til å få en treårig utdanning. Elvebakken er for nedslitt, miljøet på skolen svært bra og elevrådet fungerer bra. Bygg en ny skole for elevene på Elvebakken, og behold fagmiljøet. La fagmiljøet på Foss bestå. Store skoler blir elevfabrikker.

RANDI SOLBERG

Folkesentusiaster angrep antifascister

Lørdag 11. februar, en av de kaldeste dagene den måneden, samla 300 antifascister seg utafor Sandakersenteret på Oslos østkant for å demonstrere mot det såkalte ungdomskulturhuset som nynazistene prøvde å etablere i bydelen.

Et "kulturverksted" hvor de påsto at de skulle drive med blant annet leikarring og bibelstudier. Etter en del apeller bevega demonstrasjonen seg oppover mot Idun sprit- og gjærfabrikker hvor nazi-reiret lå.

300 Antifascister hadde møtt opp for å demonstrere mot nazireiret på Sandaker i Oslo. Foto: Sigurd Jorde

"INGEN NAZISTER I VÅRE GATER!"

Demonstrasjonen nærma seg politisperringene utafor nazi-huset under massiv slagordroping. Innafor sperringene sto et titalls maskerte nynazister og ropte: "Kommunist-svin go home", "Sieg Heil" og andre "nasjonalistiske" slagord. Da demonstrasjonen stoppa utafor huset fikk den ariske rases forkjempere virkelig bevist sin "overlegne" intelligens. Fra vinduene fyrte de løs med sprettert, luftgevær og signalskudd mot demonstrasjonen, hvor det blant annet gikk foreldre med små unger i barnevogn, og mot politiet. De gjorde virkelig sitt beste for å vise at dette var et hus for "harmløse kulturinteresserte ungdommer".

SKADA FOR LIVER

Sjølvsagt om det var klart at naziene prøvde å skade folk, gjorde snuten, til å begynne med, ingen ting for å stoppe dem. Ei

jente ble truffet i øyet med ei klinkekule, og blir sannsynligvis blind for resten av livet. Det var også noen andre demonstranter som ble truffet og måtte en tur på legevakta, men heldigvis var det ingen andre som ble alvorlig skada.

En del av antifascistene ble naturlig nok ganske provosert av dette angrepet, og begynte å kaste stein og isklumper mot nazistene som løp inn i huset igjen. Etterhvert hadde også politiet fått nok og prøvde å lukke vinduene for å stoppe angrepet fra naziene. Da de mislyktes med det, tømte politiet en tåregassbeholder inn gjennom vinduet, under stor jubel fra antifascistene, som syntes svina fikk som fortjent.

COWBOYER

Etter ei stund fikk antifascistene roa ned de fleste av sine egne og samla seg for å gå videre, men det var sjølvsagt noen få "cowboyer" som tenkte de skulle

ta naziene på egen hånd. De nektet å gå videre og satt på den måten både seg sjølv og resten av demonstrasjonen i fare. Heldigvis gikk ikke politiet til arrestasjon av noen demonstranter, men pressa dem bort fra stedet, så demonstrasjonen fikk gått rolig vekk til slutt.

Etter at demonstrantene hadde forlatt stedet gikk politiet til aksjon mot fascistene. De storma huset og arresterte alle som var til stede (76 stykker), stort sett veldig unge folk, men også noen av de eldre mer ledende folka, som dobbeldrapsmannen Jonny Olsen og bombemannen Petter Kristian Kyvik. Det ble også beslaglagt store mengder våpen og medlemsregisteret til Anti-Antifa. Det burde være klart for ethvert tenkende menneske at det ikke akkurat var bibelstudier de ville fordype seg i.

TOR FRIESTAD

Jester - XXX. Demotape

Norsk rap har lenge vært dominert av ustyrtelig harde greier med minst 120 Beats Per Minute. Nå har derimot Jester fra Kongsvinger laget en demotape med snittet godt under 100, og Laidback rapen har gjort sitt inntog i Norge!

Personlig er jeg svært glad i Europeisk Rap, men faen dømte meg, det er noen som får det til laidback også. Det er 8 spor på denne demoen, noen av dem remikser av gamle låter, og endel nytt materiale.

Tekstene omhandler endel politikk, men først og fremst betraktninger om den internasjonale og nasjonale Hip-Hop scena. Jeg mener at jeg ser endel rus og alkoholpolitikk imellom linjene.

Et av spora, "Cash-hound", er dedikert til pop banda Flava 2 Da Bone og Da Eastside Flow, hvor han har fått med seg rap artisten Negative Inmate fra Conspiracy 2 Murda, som jeg ikke akkurat hadde venta å se i denne musikalske sjangeren. Det fungerer utmerka, da både Jester og Negative Inmate er utrolig flinke til å skjelle ut folk på en ufin og stygg måte.

Det sterkeste sporet er etter min mening låta Laidback Payback, hvor Jester eksprimerer med elementer som ligger langt unna det man tradisjonelt vil tenke på som Hardcore. Det fungerer jævlig bra, fordi Jester er uhyre stilsikker og har begge beina godt planta i den norske undergrunns scena.

Jester blir innimellom litt kjedelig på scenen, men denne demoen er det beste jeg har hørt, faktisk av rap overhode, på lang tid. Dette er musikk til å bli klok av, kjøre bil til og å danse til.

-EB

Antifascistisk aksjon

Nummer 1, Januar 1995

Årgang 1

10 kroner

Utgitt av et redaksjonskollektiv innafor AFA og Blitz

Gis ut 6 ganger i året

WOW, disse folka kan lage avis. Antifascistisk Aksjon er et av de best bladene i floraen på venstresida i Norge. De scorer både på utseende og innhold. Bladet inneholder en blanding av historiske artikler, informasjon om fascistiske grupper og aktivitet og

antifascistisk kamp og antifascistisk politikk. Min personlige favoritt er artikkelen om kampen mot NS på 30-tallet, som forteller et og annet vi ikke lærer i historietimene på skolen.

Antifascistisk Aksjon inneholder også mye informasjon om den antifascistiske kampen i dag, både i Norge og bl.a. USA, Tyskland og Danmark. Dette er noe alle antifascister burde få med seg.

Politisk har Antifascistisk Aksjon også mye bra å melde. Sjølv om jeg veit at

det er uenigheter mellom Rød Ungdom og AFA fant jeg ikke noe i bladet som jeg var uenig i. Det var riktignok en forholdsvis tåpelig oppsummering av fjorårets demoer og aksjoner, men ingen er perfekt. Og slagordet: "mot kapitalisme, rasisme, sexisme og homofobi", er vel noe enhver revolusjonær kan støtte.

Jeg oppfordrer alle til å kjøpe Antifascistisk Aksjon, du får kjøpt på Blitz for en gullmynt, eller du kan abonnere, det koster 100 kroner i året.

TOR FRIESTAD

Den politiske situasjonen etter 28. november

Norsk økonomi er for tida en eneste lang solskinnshistorie.

Overalt i Norge går det opp, opp og opp. Det meldes om rekordhøye overskudd i norske banker og bedrifter, og borgerskapet tjener mer penger enn på lenge.

Det har ikke blitt noe av den økonomiske dommedagen vi skulle få oppleve hvis vi torde å trosse makta og si NEI til EU. Norsk næringsliv bader i penger som aldri før, men likefullt krever de at arbeidsfolk skal holde seg på matta, og være fornøyd med moderate lønnsoppgjør. Borgerskapet er ikke interessert i å dele den økonomiske gevinsten sin med noen.

Arbeiderpartiet er på offensiven etter en liten nedtur mellom 28. november og jul. Dronning Gro har igjen kontroll over troppene, og alle opposisjonelle er piska inn i folden; Hallvard Bakke sier han er ferdig med rikspolitikken og de andre SMEerne bøyer villige nakken. Mest frampå er Trond Giske, men det er bare for at fotografene skal få han med på bildene.

Erik Solheim har begynt sin kampanje mot overforbruket med å proklamere at lavtlønte heller bør få kortere arbeidstid enn høyere lønn. Gjennom å angripe de som allerede har minst, og la de som sitter på toppen gå fri, viser SV-lederen hvilken side han står på.

Fremskrittspartiet har skjont at EU-saken er litt for komplisert for dem, og er tilbake på det gamle sporet med rasisme og innvandrerhat. Med forslaget om et eget fengsel for innvandrere

på Svalbard har de nådd en foreløpig topp. Anne Enger Lahnstein bruker tida si på å tilkludre abort-debatten og KrF er mest opptatt av å velge ny leder.

Det er i denne situasjonen Statsminister Gro Harlem Brundtland har satt inn offensiven. Det er hennes uttalte mål at Norge skal bli det mest EU-like landet i Europa. Respekt for flertallet er et uinteressant spørsmål for sosialdemokratenes keiserinne, her er det prinsippet om at den som har makta bestemmer, og makta den har borgerskapet - nå som før.

INGEN TRUSSEL MOT MAKTA

Senterpartiet og SV utfordret aldri borgerskapets posisjoner under EU-kampen. Senterpartiet slåss i en nær allianse med den delen av det norske borgerskapet som ønsket å holde Norge utafor EU (Samvirkeorganisasjonene, Bondelaget, Meieriene m.m.), og for SV var det viktig å ikke gå for hardt ut mot Arbeiderpartitoppene, fordi ledelsen i SV fortsatt ser på regjeringssamarbeid med Ap som en mulighet.

Nå når folkeavstemninga er vel over, ønsker Sp og SV først og fremst å styrke sine egne posisjoner. De ønsker ikke at UMEU og Nei til EU skal fortsette som medlemsorganisasjoner, men istedet prøver de å trekke deler av den folkelige bevegelsen inn i egne rekker. De som sitter på toppen i det norske samfunnet har liten interesse av at grunnplanen organiserer seg til motstand. Med Nei til EU som en frittstående organisasjon, kommer det plutselig inn en faktor i norsk politikk som ingen partier fullt ut kontrollerer.

Nå slåss både SV, Senterpartiet og toppledelsen i NTEU for at EØS-kampen skal bli en stortingssak - en sak for partiene. Det "farlige" folkelige engasjementet som har vokst fram i NTEU

har vist motstand mot denne tankegangen. Fylkeslag etter fylkeslag i NTEU avviser nedlegging og frysing av organisasjonen, og det er tydelig at flere og flere føler en sterkere lojalitet overfor NTEU enn de gjør overfor andre partier og organisasjoner de eventuelt er medlemmer i.

Dette liker ikke partilederne som sitter på Stortinget. Både Erik Solheim og Anne Enger Lahnstein går rundt med en liten statsråd i magen. Erik vil være mer enn fornøyd hvis han får henge i skjortene på Gro, mens Anne er mer egenrådig og vil ha statsministerstolen sjøl. Felles for både SV og Sp er at det er viktig for dem å lokke NTEU-aktivistene inn i partifolden, og gjenopprette "ro og orden" i det politiske Norge.

DE VIL GJEMME EØS!

Stilt overfor denne situasjonen, er det viktig at vi ikke legger EØS på hylla. Hovedgrunnen til at vi klarte å vinne folkeavstemninga var at tusener av aktivister over hele landet jobba dag ut og dag inn for å overbevise venner, naboer, klassekamerater, kolleger og slektninger om at det var riktig å stemme nei. Og det er bare ved hjelp av dette engasjementet vi kan få Norge ut av EØS.

Folkeavstemninga var virkelig en FOLKEavstemning, hvor folket sa fra at det ikke var enige i det makta sa. I ettertid er det sjølvsagt blitt bevist at makta bryr seg lite om hva vi sa - derfor må vi fortsette å slåss. Hvis EØS nå skal gjemmes i papirbunker på Stortinget, vil vi aldri vinne kampen. Vi må pløye gjennom papirbunkene og finne EØS-dyret, sette navn på det og vise det fram.

I dag veit folk flest i Norge lite om EØS, og det de veit har det først og fremst fått vite av Regjeringa. Når vi som er EØS-motstandere snakker om direktiv, lover og regler som vil gjøre livet vanskeligere

re for oss, ser de fleste rart på oss. Et udefinert EØS-direktiv er for mange like virkelig som Ole Brumms heffalumper - de er noe som er stort og farlig, men det er aldri noen som har sett en.

EØS UT PÅ GATA

Natur og Ungdom har valgt en linje hvor de vil slåss mot enkelte utvalgte EØS-direktiv som er spesielt ille. Kamp mot, og synliggjøring av direktivene, vil på sikt vise folk hva EØS-dyret egentlig er. Vi kan ikke begynne med å kreve en folkeavstemning om EØS nå, vi må starte med å informere folk i Norge om hva EØS er, og en av de beste måtene er å vise det gjennom direktivene.

Hverken SV eller Senterpartiet vil ut på skolene og arbeidsplassene og forklare om direktivene, og alene og hver for oss er det lite vi kan gjøre. Nå - som før 28. november - trenger vi Nei til EU og Ungdom Mot EU. Bare hvis vi klarer å være mange og stå sammen kan vi vinne denne kampen.

I tida framover vil vi møte konsekvenser av EØS og EU-tilpasninga overalt. Et av de groveste eksemplene er planene om å knytte Norge til Schengen-avtalen, og dermed binde innvandrings- og flyktningepolitikken vår helt opp mot EUs.

Andre eksempler hvor EU-tilpasninga melder seg er offentlig sektor; skolesystemet vårt endres for å ligne mer på det "europeiske", velferdsstaten bygges ned for å bli mer EU-lik og de store statsbedriftene (Post, Televerk, NSB) selges ut bit for bit.

Vi EU-motstandere får ofte høre at vi maler fanden på veggen, og at ting faktisk ikke er så ille som vi skal ha det til, men da må jeg spørre:

Er det vi eller Gro Harlem Brundtland som har sagt at Norge skal EU-fiseres? Har ikke vi grunn til å tro at dama snakker sant? Og hvis det er riktig det hun sier, bør vi ikke da forsvare oss?

JORUNN FOLKVORD

Hvor går RV?

RV har nylig avholdt sitt landsmøte. Rundt dette møtet var det knytta store uenigheter på forhånd. Mange mente at det kom til å gå mot en splittelse av bevegelsen.

Resultatet av landsmøtet peker derimot ikke i den retninga. Møtet blir i motsetning til dette sett på som et stort kompromiss. Alle fikk noe, men ingen fikk alt, kan oppsummere resultatet av ei helg med høy aktivitet, i både møtesalen og i korridorene

Stridighetene gikk rundt hva slags parti eller bevegelse RV skal bli. Skal RV være en valghfront eller skal det utvikle seg til å bli et revolusjonært arbeiderparti? Prinsippprogramdebatten blei betegna som god og konstruktiv. På forhånd har det gått en debatt om det såkalte omgrupperingsperspektivet. Med det så mye omtalte omgrupperingsperspektivet menes et skifte av parti tilhørighet blant politisk aktive folk. Dvs. viss en lokalavdeling av SU skulle melde seg kollektivt ut og heller melde seg inn i RU, så ville det være en omgruppering. Stridighetene sto om hvorvidt dette skulle inn i prinsippprogrammet. Landsmøtet endte på et vedtak om at RV var for en samling av revolusjonære krefter i Norge...

UNGDOM

RV vedtok en ungdomssatsing i den kommende landsmøteperiode. Det foreløpige konkrete resultatet av denne satsinga er at alle steder hvor det finnes et RV lag så skal dette laget lage en plan for hvordan de skal drive ungdomsarbeidet. RV har også vedtatt at RU skal støttes økonomisk på alle plan i organisasjonen. Jo Ryste er også ansatt til å drive med organisasjons- og ungdomsarbeid for RV.

Rød Ungdom stilte derimot et forslag på landsmøtet som falt under

avstemninga. Dette forslaget gikk ut på at RV skulle kutte ned på en av de budsjetterte stillingene, og at disse pengene skulle disponeres av Rød Ungdom. Signaler etter ungdomsdebatten tyder på at det viktig at RU tar føringa på hvordan ungdomsjobbinga skal foregå.

ANTI- RASISME

Under punktet om anti- rasisme kom det til en uenighet. Det blei fremma forslag at RV skulle kjempe for at nazister skulle boikottes under skole valgkampen 95. Dette forslaget falt mot et overveldende flertall i salen. Det som står igjen av det forslaget, er at RV har vedtatt at det er høyreekstreme krefter i Norge.

Mange RUere ser på dette som uheldig. Det er kommet signaler på at Rød Ungdom kommer til å delta i en kampanje sammen med bl.a. SOS- Rasisme om å boikotte nazistene i kommune valgkampen. Rød Ungdommere som jobber aktivt med anti rasisme mener RV har satt seg på sidelinja av den anti- rasistiske kampen ved å ikke fatte et vedtak om skolevalgkampen 95.

Det som er sikkert, uansett hvilket ståsted man har i striden om linjene i den anti- rasistiske kampen, er at ny- nazistene kommer til å satse stort på kommune valget til høsten.

GENERASJONSKONFLIKT?

På RV landsmøtet var det mange Rød Ungdommere. Erfaringene de gjorde seg der kan betegnes som delte. For mange var dette det første møtet med RV. Noe som mange av RUerne i salen la merke til var den ekskluderende debatt- formen. Ordskiftene blei i stor grad styrt av eldre herremenn med lang fartstid i RV, og omliggende herligheter. Rød Ungdommere er vant med å, i hvert fall forsøke, legge opp debatter på en måte slik at alle kan delta på sitt nivå. Det er kanskje et poeng å ta med seg at yngre folk føler seg fremmedgjort av den måten diskusjoner og avgjørelser taks i RV?

HARALD A. SELVÆR

Bøller i alle land.

Til kamp mot skjønnhetsidealet!

Det er like umulig for jenter å leve opp til dagens skjønnhetsnorm som det er for gutter å få pupper. For i det hele tatt å komme i nærheten av idealet må du til kirurg.

Samtidig blir skjønnhet viktigere og viktigere, og hetsen mot de "stygge", "feite" og "mislykka" blir verre. Motebladene, kosmetikk-, slankemiddel- og klesprodusentene driver en kynisk spekulasjon i jenters dårlige sjøltillit for å selge produktene sine.

De skaper uoppnåelige idealer som de propaganderer for på alle tenkelige måter: Starlet er sponsa av Body Shop, Helene og gutta er sponsa av fransk kosmetikkindustri, H&M bombarderer oss 114 ganger i året med datamainipulert "skjønnhet".

Når du måler deg mot kvinneidealet i vårt samfunn kan du ikke vinne. Det er

et sjukt ideal, som skaper sjukdommer. Over 100 000 jenter i Norge lider av spiseforstyrrelser. I Sverige har hver 5 jente slanka seg før hun har fylt 7 år. Vi måler oss mot idealet, strekker ikke til, og begynner å forakte oss selv. Kroppen din blir en plage, en straff, du er stygg, feit og motbydelig, "hadde jeg bare vært tynnere". Skjønnhetsidealet er en av de værste fiendene til jenters sjøltillit, i et samfunn som måler din verdi i hvor mange kilo du har klart å slanke bort.

Det å bryte ned sjøltilliten vår er en effektiv måte å holde oss nede på. Den enkleste måten å få ei jente til å holde kjeft på, er å si at hun er stygg. Ved å ta fra oss troen på oss sjøl, på vår egen verdi, sikrer de at vi ikke gjør opprør. Og vi er nødt til å gjøre opprør! Mot pornoen, bordellene, den lave kvinnelønna, undertrykkinga av jenter i skolen, voldtektene, kvinnemishandlinga, spiseforstyrrelsene, mot kvinneforakten og det motbydelige utsugersystemet kapitalismen!

Derfor arrangerer Rød Ungdom sjøltillitskurs for jenter; bøllekurs. Det

Høsten -92 startet Hennes&Mauritz en stor plakatkampanje for å øke salget av sexy undertøy. Hoveddelen av kampanjen var å brette en halvnaken Cindy utover alle landets vegger. Rød Ungdom startet en nedrivingsaksjon som ble svært vellykket Foto: Klassekampen

er våre liv, våre kroppar de utnytter, så kom igjen alle bøller, til kamp mot skjønnhetsidealet!

MARTE M.

BRUKSANVISNING :

Hvordan tilpasse seg skjønnhetsidealet?

Du trenger:

- ett par store pupper
- ett par lange, slanke bein (mange bruker guttebein)
- små føtter
- en delikat, hvit hudfarge
- smale hofter
- ett par silikonfylte lepper
- en liten, smal nese
- to store, Bambi-øyne
- markerte, (opererte) kinnbein
- lyst, langt hår
- en datamaskin med mulighet for bildemanipulering

Monter bildene på en anorektisk kropp, pensle med femininitet og osende seksualitet, men ikke for mye, hun er ingen hore.

For at hun skal bli den perfekte Kvinne, må du gi henne en lang akademisk utdanning med en påfølgende godt betalt jobb, en karrierекvinne.

Men for at hun ikke skal miste kvinnen i seg, sitt moderlige instinkt, må hun ha ett par søte, små barn som hun lengter hjem til når hun er på jobb, og ett velstelt, kjærlighetsfylt hjem med hjemmelagde boller og kakao på lørdager.

Dessuten har kvinnen av i dag minst fire kreative, selvutviklende hobbyer. Hun er opptatt av miljøet, men mener ikke så mye. La henne gå rundt og si ting som "jeg forlanger effektivitet" eller "jeg følger med i tiden", og du har skapt 90-åras kvinneideal.